

REPUBLICA MOLDOVA
CONSILIUL ORĂȘENESC
COSTEȘTI
RAIONUL RÎȘCANI
PRIMĂRIA

Tel.(0256) 32460, 32350
e-mail: primariacostestiriscani0@gmail.com

РЕСПУБЛИКА МОЛДОВА
МЕСТНЫЙ СОВЕТ ГОРОДА
КОТЕШТЬ
РЫШКАНСКИЙ РАЙОН
ПРИМЭРИЯ

DECIZIA nr. 01/05
din 08.04.2022

”Cu privire la aprobarea Planului strategic de dezvoltare
social –economica a APL Costești pentru anii 2022 – 2028”

În conformitate cu art.14 alin.(2) lit.p) din Legea privind administrația publică locală nr. 436-
XVI din 28.12.2006,
avînd în vedere avizele pozitive ale comisiilor consultative de specialitate, Consiliul local
Costești,

A decis:

1. Se aprobă Planul strategic de dezvoltare social – economică a or.Costești pentru anii
2022– 2028 (se anexeaza).
2. Prezentul Plan se va actualiza, dacă va fi necesar, în fiecare an prin decizia Consiliului
local.
3. Controlul asupra executării prezentei decizii se desemnează primarului or.Costesti.

Au votat: Pro – 10, Contra – 0 , s-au abținut - 0 .

Președinte al sesiunii

Secretar al consiliului

A luat cunoștință
Primarul or.Costești

Bildin Daniela

Zuza Elona

Glasu Nelu

„Aprobat”
conform Deciziei Consiliului Orasenesc Costesti
nr. 01/05 din 08.04.2022

Plan strategic
de dezvoltare social - economică
a orasului Costesti
pentru anii 2022 - 2028

CUPRINS

Întroducere	2
Partea I. Profilul comunității	
1.1. Denumirea și poziția geografică a comunității	6
1.2. Descrierea APL	8
1.3. Evaluarea infrastructurii locale	9
1.4. Istoricul localității	11
1.5. Personalitățile remarcabile ale orasului	13
1.6. Componenta stratului antreprenorial	13
1.7. Asociații obștești	14
1.8. Specificul localității	14
1.9. Bănci comerciale. Asociații de Economii și Împrumut	16
1.10. Mediu de informare	17
1.11. Problemele stringente ale orasului	17
Partea II. Analiza SWOT	
2.1. Capitalul uman	18
2.2. Agricultură	19
2.3. Infrastructura	20
2.4. Economia	21
2.5. Educație, Cultură, Social, ONG	23
2.6. Sănătate	28
2.7. Mediu	28
2.8. Turism	30
2.9. Administrația publică	31
Partea III. DIRECȚIILE DE DEZVOLTARE ȘI OBIECTIVELE STRATEGICE	
3.1. Creșterea accesului la serviciile publice de bună calitate	33
3.2. Dezvoltarea socio-economică a orașului	35
3.3. Dezvoltarea și diversificarea sectorului economic	38
3.4. Dezvoltarea capitalului uman	41
3.4. Protejarea mediului înconjurător	42
3.5. Consolidarea capacității administrative la nivel local	46
Partea IV. Planul de măsuri și acțiuni	
4.1. Creșterea accesului la servicii publice de bună calitate	48
4.2. Dezvoltarea socio-culturală	49
4.3. Dezvoltarea asistenței sociale	53
4.4. Crearea condițiilor pentru dezvoltarea sectorului economic	53
4.5. Protejarea mediului înconjurător	56
4.6. Consolidarea capacității administrative la nivel local	59
Partea V. Surse de finanțare disponibile	62
Partea VI. Metodologia de implementare și control	65

Introducere

Strategia de dezvoltare economică și socială a orasului Costesti pentru anii 2016-2020 a fost elaborată în scopul de a impulsiona procesul de dezvoltare a orasului, de a ghida efortul autorităților locale, sectorului asociativ, sectorului economic și al cetățenilor în soluționarea problemelor orasului prin construirea unui parteneriat comunitar eficient.

Planul strategic de dezvoltare social-economică a orasului Costesti a fost elaborat în mod participativ, prin implicarea reprezentanților tuturor grupurilor social-demografice din localitate. Participarea cetățenilor la elaborarea planului strategic de dezvoltare social-economică a comunității va contribui la creșterea spiritului de inițiativă a oamenilor din localitate, la implicarea păturilor vulnerabile în procesul de luare a deciziilor și la responsabilizarea localității pentru deciziile luate și pentru întreg procesul de dezvoltare. Totodată, implicarea tuturor actorilor din localitate va spori gradul de dezvoltare a parteneriatului în rezolvarea problemelor locale.

Comitetul de Dezvoltare Locală (în număr de 38 persoane) a fost constituit pe baza propunerilor exprimate de cetățeni, care au nominalizat lideri locali în care au investit încrederea pentru a-i reprezenta și a le exprima doleanțele, astfel încât să fie acoperite toate domeniile strategiei. Componenta finală a CDL a fost aprobată prin dispoziția primarului orasului Costesti nr. din .

Componența Comitetului de Dezvoltare Locală:

Grupul de dezvoltare locală

1. Glasu Nelu	primar
2. Sofroni Svetlana	consilier
3. Satcovscaia Liubovi	consilier
4. Zamurdac Tamara	consilier
5. Șatcovschi Valentina	consilier
6. Bildina Daniela	consilier
7. Caț Serghei	consilier
8. Deadic Vitalie	consilier
9. Buinovschi Veaceslav	consilier
10. Torogoi Vasile	consilier
11. Gavajuc Serghei	consilier
12. Iațcun Iurie	consilier
13. Panțîru Dragoș	consilier
14. Rolinschi Mihail	consilier

Planificarea strategică participativă a orasului Costesti este inovativă pentru localitate prin două elemente cheie relevante pentru acest proces: implicarea membrilor comunității la elaborarea strategiei de dezvoltare și metode noi de facilitare a procesului, care asigură în mare măsură participarea cetățenească.

Metoda Discuției a fost utilizată la facilitarea conversației în grup și a permis participanților de a-și manifesta creativitatea și aprofunda clarviziunea a fiecăruia, de a împărtăși experiența personală și de a extinde viziunea fiecăruia asupra subiectului, în final a permis atingerea consensului grupului și consolidarea acestuia.

Metoda Fundamentală de Seminar a fost utilizată în cadrul seminarului de elaborare a planului strategic și a permis concentrarea maximă a participanților pe idei, identificarea unui număr cât mai mare de opțiuni și luarea deciziilor conștientizate și acceptate de echipă.

Primul pas în procesul de planificare strategică a orasului Costesti a fost stabilirea acordului inițial a primăriei cu AO Moștenitorii (Bălți) și Eco-Contact (Chișinău) care nu este altceva decât o înțelegere cu factorii de decizie interni cu privire la efortul general orientat spre elaborarea strategiei. Importanța implicării de la bun început a principalilor factori de decizie s-a manifestat prin sprijinul și angajarea ulterioară - oferirea de informații vitale pentru efortul de planificare – cine trebuie implicat, legitimare, evaluare, buget, spațiu de întrunire. Astfel la prima întrunire s-au identificat persoanele cu autoritate și competențe diverse din localitate, s-a convenit asupra momentelor organizatorice, rolul de inițiator și lider al procesului de planificare strategică.

La următoarea etapă s-a evaluat mediul intern al comunității, folosindu-se abordarea dezvoltării în evoluție. S-a utilizat metoda focus-grupului pentru a identifica multitudinea de probleme ale orasului și actorii sociali competenți în rezolvarea lor.

Aceste două etape au permis de a pregăti participanții pentru procesul de elaborare a proiectului planului de activitate pentru o perioadă de 7 ani. Aceasta s-a realizat în cadrul atelierelor de analiză și planificare strategică cu durata de câte 2 zile.

Elaborarea proiectului planului de activitate a fost abordat prin prisma viziunii succesului, aceasta asigurând atitudinea pozitivă a participanților la atelier și stabilind puncte clare de orientare și tendințe de dezvoltare.

Desfășurarea atelierului de planificare a inclus 4 sesiuni de lucru. Prima sesiune a fost dedicată discuției privind determinarea perspectivelor de dezvoltare ale comunității pe o perioadă de 7 ani, fiind definite viziunile membrilor comunității vizavi de viitorul orasului Costesti.

În sesiunea a doua s-au identificat problemele și obstacolele ce ar putea împiedica dezvoltarea dinamică a localității și s-a evaluat mediul intern și extern al comunității. Avantajele și dezavantajele au fost evaluate în mod realist, la aprecierea oportunităților și pericolelor s-a pus accent pe interesul și posibilitățile altor comunități, agenți economici, structuri de stat de a contribui la dezvoltarea orasului, precum și la momentele negative care vin din afara comunității și asupra cărora comunitatea locală nu poate interveni, sau într-o măsură foarte mică poate contribui la diminuarea acestora.

Sesiunea a treia a inclus identificarea acțiunilor concrete ce ar putea diminua sau înlătura obstacolele identificate și de a fortifica avantajele comunității.

În sesiunea a patra, utilizând rezultate primelor trei sesiuni, s-a elaborat proiectul planului de activitate pentru 7 ani. La această etapă s-a ținut cont de necesitatea conexiunii între planul strategic și alte planuri existente în localitate și raion – programele administrației publice, ale instituțiilor sociale – astfel, aceste acțiuni (programe de instruire, educație, culturale reparații curente, alte activități devenite tradiționale) au fost luate în considerație, dar n-au fost incluse în planul de activitate.

Și la etapa inițială, și de-a lungul întregului proces de planificare strategică s-au discutat în profunzime principiile planificării strategice, acest lucru fiind necesar pentru asigurarea compatibilității între abordările noi ale procesului de planificare strategică participativă și deprinderile tradiționale, bazate pe metode administrative, pe principiul „acțiune după indicație”.

În procesul de lucru s-a contat pe participarea substanțială a cetățenilor ori reieșind din interesul tuturor membrilor comunității în ansamblu. În planul strategic s-au inclus acțiuni de

mobilizare a cetățenilor, de promovare a schimbărilor de atitudine față de valorile comunitare. Echipa de elaborare a planului și-a asumat angajamente de a iniția implementarea activităților planificate, constituind nucleul unui consiliu coordonator al realizării strategiei.

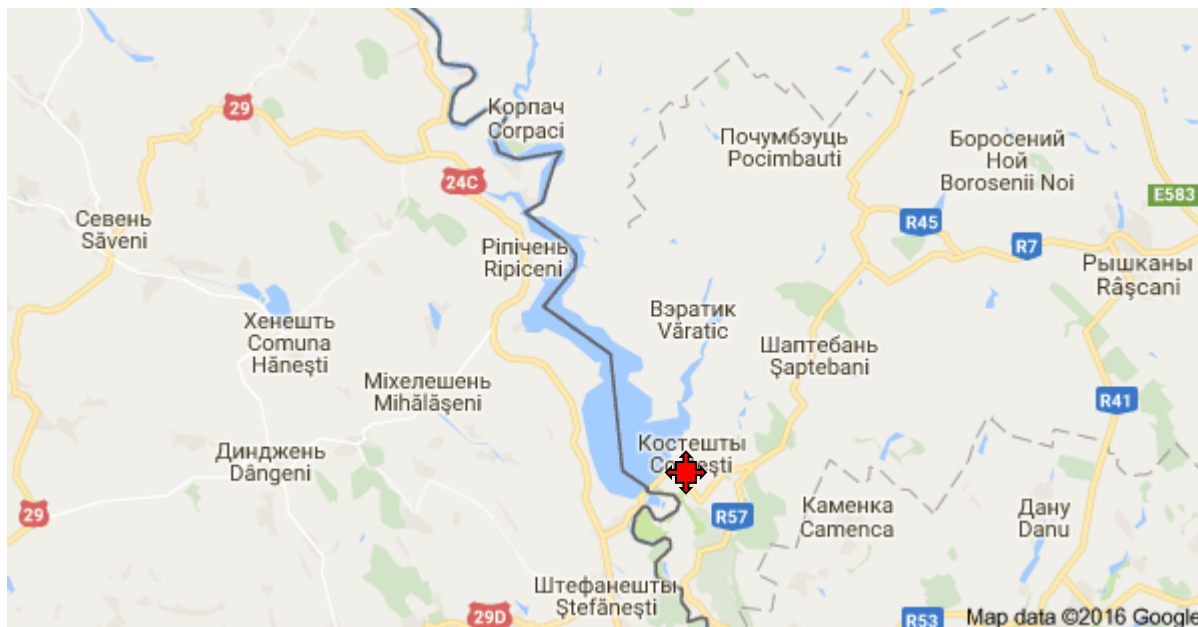
În acest context prima activitate de sensibilizare a membrilor comunității a fost punerea în discuție cu întreaga comunitate a proiectului elaborat și organizarea audierilor publice. Această formă a consultărilor publice a fost eficientă prin numărul mare de participanți, oferind publicului posibilități să comenteze asupra prevederilor planului.

A finalizat procesul de elaborare a planului strategic cu activități de legitimare a acestuia: punerea în discuție la ședința consiliului local și adoptarea lui. Astfel prin decizia nr.01/05 din 08.04.2022 Strategia de Dezvoltarea a comunității până în anul 2028 a fost pusă în aplicare.

PARTEA I. PROFILUL COMUNITĂȚII

1.1 Denumirea, poziția geografică a localității

Denumirea localității: **Orasul Costesti, raionul Rîșcani**

Poziția geografică:

Costești este un oraș din cadrul orașului Rîșcani, raionul Rîșcani. Localitatea se află la distanța de 35 km de orașul Rîșcani și la 213 km de Chișinău.

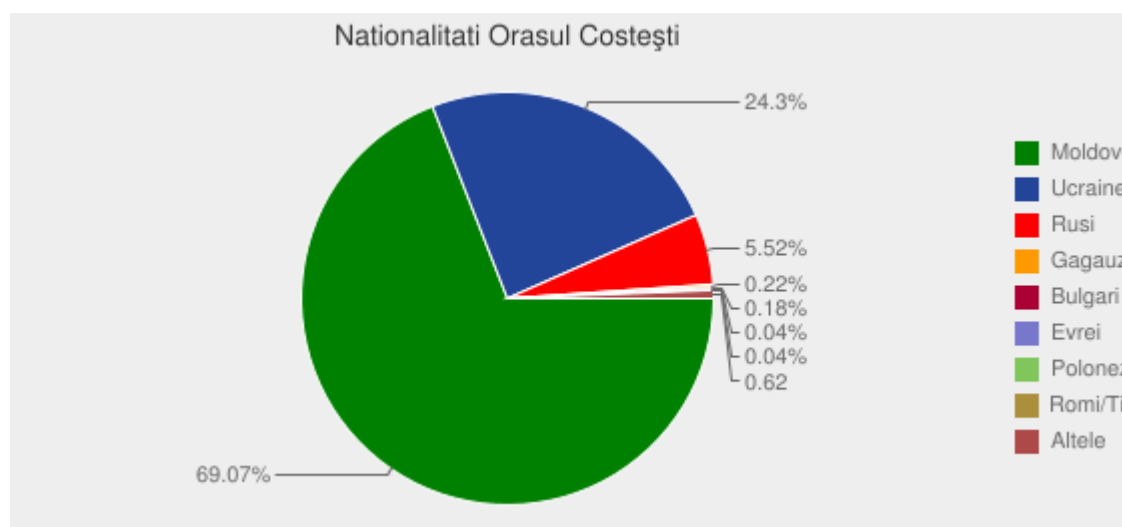
Satului Costești i-a fost atribuit statut de oraș la 23.01.1997. În componența primăriei Costești intră localitățile: or.Costești -2089 locuitori, s.Proscurenii – 150 locuitori, s.Duruitoarea-272 locuitori, s.Dămășcani – 306 locuitori, s.Păscăuți- 769 locuitori.

Orașul este așezată în partea de Nord-Vest a Moldovei pe malul râului Prut și Ciuhur și este scăldat de apele lacului de acumulare Costești-Stânca. Localitatea se întinde pe o suprafață de 85 ha.

Suprafața totală: - **7200 ha**

Numărul de locuitori:

Conform datelor recensământului din anul 2004, populația orașului constituia 2247 de locuitori, dintre care 49.26% - bărbați și 50.74% - femei. Structura etnică a populației: 69.06% - moldoveni, 24.30% - ucraineni, 5.52% - ruși, 0.22% - găgăuzi, 0.17% - bulgari, 0.04% - polonezi, 0.62% - alte etnii.

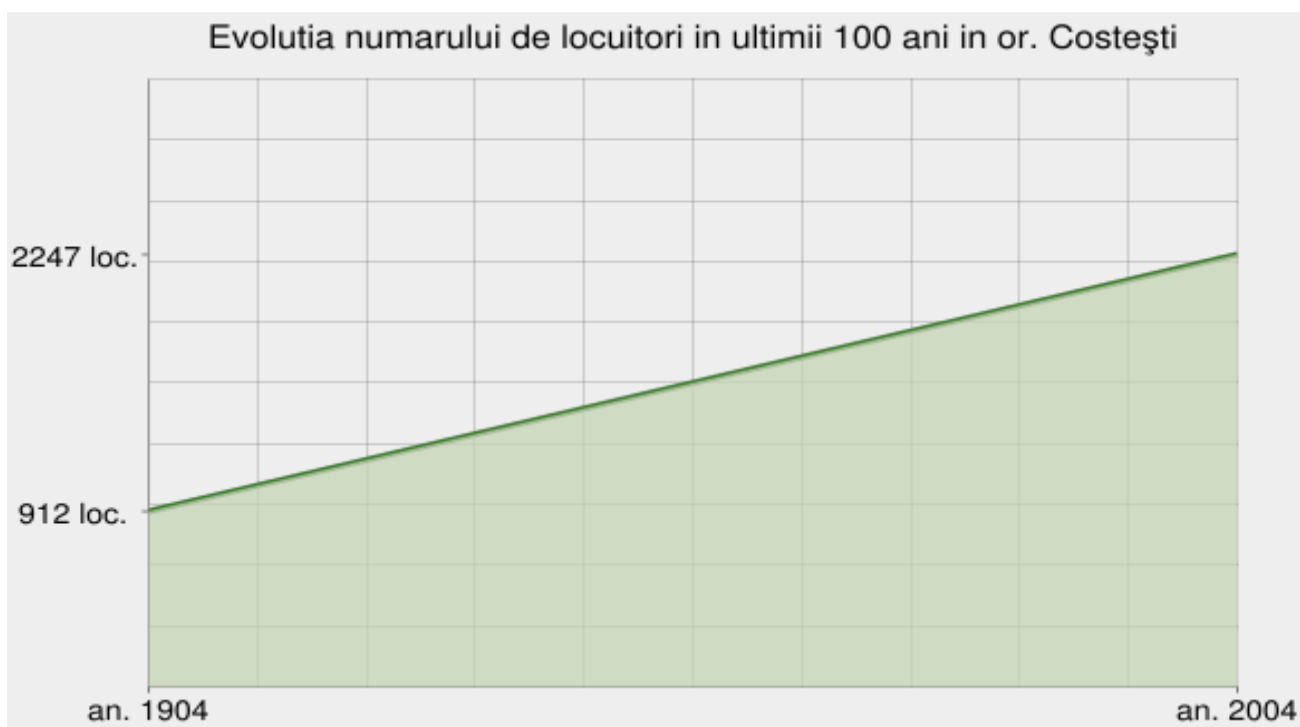

În orașul Costești au fost înregistrate 829 de gospodării casnice la recensământul din anul 2004, iar mărimea medie a unei gospodării era de 2.7 persoane.

Componenta pe nationalitati:

Nr. Ord.	Nationalitate	Nr. Locuitori	% de Locuitori
1	Moldoveni/Romani	1 552	69.07
2	Ucraineni	546	24.3
3	Rusi	124	5.52
4	Gagauzi	5	0.22
5	Bulgari	4	0.18
6	Evrei	0	0
7	Polonezi	1	0.04
8	Romi/Tigani	1	0.04
9	Altele	14	0.62

Structura etnică a populației în cadrul orasului: 99.08% - moldoveni, 0.29% - ucraineni, 0.11% - ruși, 0.02% - găgăuzi, 0.02% - bulgari, 0.02% - evrei, 0.02% - polonezi, 0.40% - țigani, 0.02% - alte etnii.

La situația 01.01.2016 populația Primăriei Costești constituie 3913 persoane: dintre care 2181 populație urbană și 1732 populație rurală. În localitatea Costești – 2193 locuitori, Dămășcani-357 locuitori, în s.Duruitoarea-341 locuitori, Păscăuți -883 locuitori, Proscureni-139 locuitori. Repartizarea populației pe sexe se prezintă astfel: 54% femei, 46 % bărbați.

Datele privind structura populației pe grupe mari de vârstă semnalează ponderea populației: sub vîrsta aptă de muncă de 24%, în vîrsta aptă de muncă - 65%, peste vîrsta aptă de muncă - 11%. Astfel, este evidentă accentuarea procesului de îmbătrînire demografică, în primul rînd, prin reducerea numărului persoanelor tinere cu vîrsta sub 14 ani și, concomitent, prin creșterea numărului populației vîrstnice (de 60 de ani și peste). În componența populației rurale 13% au depășit vîrsta de 60 de ani și peste.

1.2 Descrierea APL	<p>Administrația publică locală Costesti este reprezentată de un personal competent, cu o bogată experiență în domeniu.</p> <p>Autoritățile administrației publice locale sunt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Consiliul Local cu autoritate deliberativă • Primăria ca autoritate executivă. <p>Primar - Nelu Glasu Secretar - Elona Zuza</p> <p style="text-align: center;">Componența nominală a consilierilor locali Costești validați la 26 octombrie 2019</p> <table border="1" style="width: 100%;"> <thead> <tr> <th>Nr. d/o</th> <th>Numele, prenumele</th> <th>Înaintat pe lista</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Zamurdac Tamara</td> <td>PSRM</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Sofroni Svetlana</td> <td>PSRM</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Șatcovschi Valentin</td> <td>PSRM</td> </tr> </tbody> </table>	Nr. d/o	Numele, prenumele	Înaintat pe lista	1.	Zamurdac Tamara	PSRM	2.	Sofroni Svetlana	PSRM	3.	Șatcovschi Valentin	PSRM
Nr. d/o	Numele, prenumele	Înaintat pe lista											
1.	Zamurdac Tamara	PSRM											
2.	Sofroni Svetlana	PSRM											
3.	Șatcovschi Valentin	PSRM											

	4.	Șatcovscaia Liuba	PCRM
	5.	Rolinschi Mihail	PCRM
	6.	Țurcanu Maria	PSRM
	7.	Deadic Vitali	candidat independent
	8.	Buinovschi Veaceslav	PCRM
	9.	Torogoi Vasile	PSRM
	10.	Iațcun Iurie	PLDM
	11.	Panțîru Dragoș	Blocul Acum și Platforma DA și PAS

Bugetul local (mii lei)

	Anul 2019	Anul 2020	Anul 2021
Venituri	4817.6	3806.5	4039.7
Cheltuieli	4161.4	4546.3	4182.4
Aparatul	624.6	662.7	733.1
Grădinițe de copii	1431.9	1549.8	1722.5
Contabilitatea	100.0	111.4	114.7
Biblioteci	184.3	213.0	279.1
Cămine culturale	353.1	339.9	405.4
Activitate pentru tineret			
Amenajarea teritoriului	253.5	349.0	694.5
Tutela	68.4	75	
Mediator comunitar			
Cheltuieli neatribuite la alte grupuri principale	736.8	326.2	211.5
Asistența socială	43.1	14.5	15.5

1.3 Evaluarea infrastructurii locale (rețele edilitare, telecomunicații, rețele de transport, obiecte de menire socială)

Rețele edilitare	<p>Orașul Costești și s.Duruitoarea dispun de o sistemă centralizată de aprovizionare cu apă potabilă pe o lungime de 16,7 km și respectiv 7,1 km, 2292 consumatori. Sursa –6 fântâni arteziene. Tariful pentru 1 m.c. de apă este de 15 lei pentru persoane fizice și 30 lei/1 m.c. pentru persoane juridice.</p> <p>Serviciile de aprovizionare cu apă și canalizare sînt gestionate de către Î.M.”Apă-Canal”Costești.</p> <p>Modernizarea serviciilor publice a fost efectuată în perioada 2010-2015 cu suportul și sprijinul Guvernului Germaniei prin intermediul Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei, implimentator Agenției de Dezvoltare Regională Nord în sumă totală de 20,84 mln. lei, dintre care 20,61 mln. Acordați de Guvernul Germaniei, 120 mii lei de Consiliul</p>
-------------------------	--

	<p>raional și 102 mii lei constituie contribuția locuitorilor din s.Duruitoarea. Recent, la 24.12.2015, de asemenea cu susținerea financiară a Guvernului Germaniei, implimentator ADR Nord lucrările de construcție (extindere) a rețelelor de canalizare în sectorul individual din or. Costești au fost finalizate, etapa a II-a de construcție a rețelelor de canalizare din satul Duruitoarea Veche va începe de curînd (lansarea este planificată pentru 25.02.2016), lucrările de construcție și montare a stației de epurare în or.Costești urmează să înceapă curînd.</p> <p>Lungimea totală a rețelei de canalizare în or.Costești constituie 5,5 km, în s.Duruitoarea 3,25 km, 484 gospodării beneficiare. Pentru serviciile de canalizare s-a stabilit tariful de 5 lei/1 m.c. pentru persoane fizice și 25 lei/1 m.c. pentru agenții economici.</p> <p>Lungimea totală a rețelei conductelor de gaze naturale – 11,3627 km, 323 locuințe conectate la rețeaua de gaz.</p> <p>Toate localitățile beneficiază de iluminare stradală pe arterele principale din localități. În or.Costești lungimea rețelei de iluminare stradală este de 3 km, s.Duruitoarea-2,2 km, s.Dămășcani-2 km, s.Păscăuți – 2,4 km, s.Proscureni – 2 km.</p> <p>Managementul deșeurilor este efectuat de către operatorul local : Î.M.”Apă-Canal Costești”. În locuri publice special destinate pentru colectarea deșeurilor sînt amplasate 20 containere cu volumul 1 m.c. 580 gospodării contractante. Colectarea și transportarea deșeurilor se efectuează cu autogunoiera Î.M.”Apă-Canal Costești”. Tariful pentru evacuarea deșeurilor constituie 20 lei/ pentru gospodărie (colectare și transport).</p> <p>10 lei/evacuare pentru familia compusă din un membru singuratic (colectare și transport)</p> <p>10 lei/evacuare pentru familia compusă din un membru singuratic cu gradul I de invaliditate sau invaliditate din copilărie, pentru persoanele social vulnerabile, lista cărora va fi aprobată de Consiliul Orășenesc (colectare și transport).</p>
<p>Telecomunicații: rețeaua telefonică, acoperirea cu telefonie mobilă</p>	<p>Rețea telefonică, telefonie mobilă</p>
<p>Rețele de transport</p>	<p><i>R-7 Soroca-Drochia-Costești-frontiera suprafața de 18,9039ha</i> <i>R-57 Braniște-Calinește-Fălești suprafața de 9,5 ha</i> <i>Drumuri Locale :</i> <i>L-219 Costești-Petrușeni –Camenca suprafața de 17,2131 ha</i> <i>L-219.1 drum de acces spre s.Damașcani suprafața 1,8372</i> <i>L-221 drum de acces spre s.Păscăuți suprafața de 3,5643 ha</i> Lungimea drumurilor locale este de 13,91 km, dintre care lungimea drumurilor asfaltate constituie 2,77 km, pietruite este de 11,14 km.</p>

<p>Numărul și tipul obiectelor de menire socială</p>	<p>In total sint circa 30 cladiri publice</p> <p>Costești: Toate clădireile publice au fost construite în anii 1976-1980, odată cu strămutarea s.Costești din lunca Prutului pe costișă Grădinița de copii în stare bună, funcțională Liceul Teoretic- în stare bună funcțională Primăria – în stare bună, renovată în a.2013 Casa de cultură (Biblioteci, Sala sportivă, Școala de arte) - în stare deplorabilă, necesită reparație capitală Cinematograf – în stare deplorabilă, necesită reparație capitală</p> <p>s. Duruitoarea: Biblioteca (muzeul satului)</p> <p>s.Dămășcani Grădinița de copii din,</p> <p>s. Pascauti Grădinița de copii, Gimnaziul Păscăuți, Casa de cultură Liceul Teoretic ”Silvian Lucaci” din or.Costești, în care își fac studiile la 01.09.2021 - 331 elevi, Gimnaziul din s.Păscăuți unde studiază 36 elevi, Grădinița de copii din or.Costești – 112 copii la situația din 01.01.2021, Grădinița din s.Dămășcani – 21 copii la 01.01.2021, Grădinița din s.Păscăuți – 22 copii la 01.01.2021</p> <p>În fiecare localitate activează câte un lucrător social și un asistent social în primărie. Fiecare lucrător social are la deservire 10 persoane singuratice.</p> <p>Sistemul de ocrotire a sănătății reprezintă: IMSP ”Centrul de Sănătate Costești, stația zonală AMU Nord, câte un Oficiu Medical în în fiecare sat, un centru stomatologic privat -SRL ESCODENTEX, 2 farmacii private.</p> <p>Asociația Sportivă ”Clubul Sportiv Costești” promovează activitatea echipelor de fotbal locale</p> <p>Activitățile culturale se organizează de către: Casele de cultură: or.Costești, s.Duruitoarea, s.Păscăuți. Biblioteci: Biblioteca orășenească pentru copii, Biblioteca orășenească pentru maturi, s.Duruitoarea, s.Dămășcani, s.Păscăuți. Casa de cultură din or.Costești se află într-o stare foarte avariată, nu are încălzire, apă, canalizare, acoperișul curge, dar, necățind la toate problemele colectivul din 8 persoane a creat 5 formații de creație artistică, frecventat de 77 membri, care dețin locuri premiate la toate festivalurile raionale. Clădirea Casei de cultură din s.Păscăuți este demolată și colectivul activează în clădire închiriată, clasându-se pe locuri de frunte cu activitățile desfășurate. Cercul ”Mîini dibace.</p>
---	---

1.4 Istoricul localității

Istoria satului Costești își ia începutul de la sfârșitul secolului al XVI-lea, când pe malul râului Prut exista o moșie boierească. Boierul se numea Costică (Costel) – de aici și denumirea locului. La mijlocul secolului al XX-lea satul Costești se afla în locul lacului de acumulare Costești-Stînca. După construcția lacului de acumulare și stației electrice, satele Costești și Șarbac au fost inundate, iar satul reconstruit a fost numit Costești.

O alta legenda spune că din cauza inundației Ciuhurului și Prutului băștinașii își făceau case pe costișă și de aceea au numit satul Costești.

În timpul unei invazii turcești în stînca dintre satele Costești și Ștefănești, numită Stînca Doamnei a fost ascunsă una dintre soțiile lui Ștefan cel Mare.

Începînd cu mijlocul anilor 90, ai secolului al XX-lea satul Costești a devenit oraș. Populația satului Costești s-a mărit pînă la 10000 de locuitori către anul 1979, din contul constructorilor, care au sosit la șantier din întreaga URSS, dar și din contul locuitorilor satelor din împrejurimi, care lucrau pe șantier. Către anul 2005, populația satului Costești s-a micșorat considerabil pînă – 2000 de oameni. Plecarea în masă a oamenilor a fost observată la începutul anilor 1990.

În anul 1973 au început lucrările de construcție a nodului hidrotehnic Costești-Stînca, care a fost inaugurat oficial în 1978. Cele două maluri ale Prutului au fost legate printr-un baraj cu o lungime de 710 metri. Lacul de acumulare cu o suprafață de 590 km pătrați. Șuvoaiele de apă cad de la o înălțime de 32,5 metri, adîncimea barajului este pe alocuri de 43 metri.

Odată cu construcția nodului hidrotehnic satul din vale s-a mutat mai sus pe costișă. Alături de casele individuale ale locuitorilor s-au construit 5 blocuri cu 5 nivele și 24 de blocuri cu 2 nivele.

1.5. Personalități remarcabile ale orasului Costesti

- Silvian Lucaci, retor și scolaric de la Mănăstirea Putna,
- Ion Bătrînu, sciitor, fost redactor la ziarul Moldova Suverană;
- Viorel Mihail, sciitor, redactor la ziarul "Săptămîna";
- Dinu Mihail, ziarist, scitor;
- Mircea Sofroni, oncolog renumit, mulți ani șeful Institutului Oncologic;
- Mihai Adauge, scriitor, responsabil de editarea ziarului "Costești pe Prut";
- Iurie Ciobanu, sciitor;
- Ion Scutelnicu, profesor universitar, ș.a.

1.6 Componența stratului antreprenorial

Agenți economici

Denumirea	Domeniu de activitate
-----------	-----------------------

1	SRL ESCODENTEX	Cabinet stomatologic
2	SRL SALUBERRIMUM	farmacie
3	SRL HAUPT-PRIM	Restauraant, cafenea
4	SRL LUMEA SANATATII	farmacie
5	II RISCOVAIA LIUBOVI	cafenea
6	II TURCAN TAMARA	Magazin-mixt
7	II PLATAS GALINA	Comercializare fructe, legume
8	II CHIPERI IRINA	Magazin-mixt
9	Î.I.”Morozov Victor”	Magazin mixt
10	Î.I.”Cotea Snejana”	Magazin mizt
11	G.Ț.”Buinovschii Veaceslav”	Gospodărie țărăneasă
12	G.Ț.”Caterenciuc Ruslan”	Gospodărie țărăneasă
13	G.Ț.”Deadic Aliona”	Gospodărie țărăneasă
14	COOP „Unverscoop”	Magazin mizt
15	SC „Toros Danlux” SRL	Magazin mizt
16	Î.I.”Terța Brodari”	Magazin mizt
17	Î.I.”Lica Chiperi”	Bar
18	Î.I.”Diadic Anatol”	Magazin de mărfuri industriale, casnice
19	SRL „Protisana”	Magazin mizt
20		
21	I.I.” Fascinație Caț”	Magazin mizt
22	SRL”Lanarto”	Moara cereale
23	I.I.” Suhenco Iurii”	Magazin mizt
24	I.I.” Dimitrecen Svetlana”	Magazin mizt
25	II”Straciuc Maria”	Magazin de uz gospodăresc
26	II” Ciubara Maria”	Magazin mizt
27	SRL.”DATARIO”	Statie PECO
28	Î.C.S.”Le Bridge Corporation Limited” SRL	Magazin duty -free
29		
30	SRL „ARDENPLUS”	Cariera de nisip,prundiș
31	G.Ț.” Bejan Mihail Vladimir or.Costești”	Gospodărie țărăneasă
32	SC „Select Agro”SRL	Cultivarea cerealelor
33	SC „Geneva Agro”SRL	Cultivarea cerealelor
34	G.Ț.”Chiperi Victor”	Gospodărie țărăneasă
35	I.I.” Fascinație Nord Caț”	restaurant
36	G.Ț.”Șalaru Marian”	Gospodărie țărăneasă
37	G.Ț.”Șalari Nelu”	Gospodărie țărăneasă
38	G.Ț.”Lazar Tatiana”	Gospodărie țărăneasă
39	G.Ț.”Briceag Gheorghe”	Gospodărie țărăneasă
40	G.Ț.”Misinciuc Ion”	Gospodărie țărăneasă

41	SRL „Magistrala Nord”	Carieră de piatră
42	G.Ț”Ceban Alina Aurel”	Gospodărie țărăneasă
43	G.Ț.”Glasu Tatiana”	Gospodărie țărăneasă
44	G.Ț.”Beschieru Adriana”	Gospodărie țărăneasă
45	G.Ț.”Sofroni Svetlana Feodor”	Gospodărie țărăneasă
46	G.Ț”Beșliu Diana Marin”	Gospodărie țărăneasă
47	Î.I.”Gavajuc Angela”	Magazin mixt

1.7 Asociații obștești

Sectorul asociativ este la un nivel incipient de dezvoltare, fiind reprezentat prin Asociația Părinților și Pedagogilor ”Costești-Stînca”, Asociația Obștească a copiilor și tinerilor din or.Costești”Arta Culorii”, Asociația obștească ”Riviera Costești”, Centrul Instructiv Informativ ”Costești-Info”, Asociația Obștească ”Dămășcani-Nord”

1.8 Specificul localității: relief, ape, resurse naturale. Starea mediului ambiant

Terenurile cu destinația agricole suprafața de 2941,82 ha sunt prelucrate de agenți economici : SC,,Ceneva agro,, SC,,Selectagro;,, SC,,Vapricom,, SC,,Arden Plus,, Sc,,Hambarul Agro,,Sc,,Consolitera,, GȚ,,Bejan Miahil,, GȚ,,Șalari Marian,, GȚ,,Șalaru Nelu,,GȚ,,Brînză Vasile,, GȚ,,Motelica Dumitru,, GȚ,,Buinovschi Veaceslav,,GȚ,,Ojog Vitali,, ,GȚ,,Chiperi Victor,, GȚ,,Stănescu Viorel,,GȚ,,Dimitricen Alexandru,, GȚ,, Deadic Aliona,, GȚ,,Caterinciuc Ruslan și de persoane fizice

Terenurile satelor și orașe suprafața de 368,77 ha întravila

Terenurile destinate industriei suprafața de 116,28 ha

Terenurile destinate protecției naturale sint in proprietatea publică UAT-2,34 ha

Terenurile fondului silvic au suprafața de 838,32ha din care: proprietatea publică de stat -751,03 ha, proprietatea publică UAT -87,29 ha

Terenurile fondului apelor suprafața de 2527,39 ha

Înclusiv : proprietatea publică a Statului -2468,37 ha lacul de acumulare r.Prut

Proprietatea publică UAT -59,02 ha iazurile sunt arendate de Cepoi Andrian ,Ceban Aurel, Candraman Eduard,Cașciuc Alexandra, Șoșu Vitali Pintelie Anghelina

Terenurile fondului de rezervă au suprafața de 705,29 ha

Sunt arendate de persoane fizice :SRL,,Selectoagro, GȚ,,

În total terenuri pe primăria or.Costești constituie 7500,21 ha

Relieful este în cea mai mare parte puțin proeminent, reprezentând văi largi, platforme netede și pante reduse.Vânturile sunt frecvente, direcțiile lor fiind determinate de circulația generală a maselor de aer și influențate de orientarea formelor de relief.

Clima este temperat - continentală, influențată puternic de masele de aer din estul continentului, fapt ce determină ca temperatura medie anuală să fie mai redusă decât în restul țării (8- 9 0 C), cu precipitații variabile, cu ierni sărace în zăpadă, cu veri ce au regim scăzut de umezeală, cu vânturi predominante din nord - vest și sud - vest;

Solul conține resurse materiale importante pentru construcții: nisipuri, balast, pietriș, calcar.

Resursele vegetale sunt bogat reprezentate de fineturi, plante lemnoase (specii de foioase – salcim, fag, stejar).

Fauna este reprezentată de căprioare, lupi, iepuri de câmp. Din lumea păsărilor viețuiesc: mierla, sturzul, gaița, ciocănitorea, pițigoii, pescarusii, barza.

Obiective turistice:

Nu departe de orașelul Costești, la est de satul cu același nume, curge râul Duruitoarea, un afluent al râului Ciugur, care a săpat în tolte un defileu adânc. Pantele sale calcaroase abrupte sînt marcate de grote, înfrumusețate cu stînci, ce au cele mai neobișnuite forme. Grotă Duruitoarea Veche este cunoscută ca o așezare străveche din epoca de piatră. Ea constă din trei încăperi cu lungimea totală de 49 de m, lățimea de 5-9 m.

În rezultatul săpăturilor arheologice aici au fost descoperite pietrificății din epoca de gheață și rămășițe ale unei civilizații străvechi, care au făcut-o cunoscută în lumea întreagă. Trebuie să menționăm, că natura, relieful acestor locuri și bogăția monumentelor istorice și arhitecturale uimesc pînă și imaginația noastră. Trebuie să luăm în considerație, că la numai 12-15 km pe teritoriul raionului Glodeni este situată rezervația naturală „Pădurea domnească”, care este un teritoriu foarte atractiv pentru investiții, în special, în obiecte turistice.

Lacul de acumulare de la Costești este al doilea ca mărime după cel de la Dubăsari. O parte din începe de la albia râului Ciugur, iar după ce se unește cu Prutul continuă de-a lungul celui din urmă.

Iată ce scria despre apa Prutului Dimitrie Cantemir: „Apa Prutului, dintre cele cunoscute nouă este cea mai sprintenă și cea mai sănătoasă, deși apare turbure din cauza nisipului pe care îl târâie cu sine. Observată totuși într-un vas de sticlă se precipită, rămânând lichid foarte limpede...”.

În prezent calitatea apei Prutului nu se mai aseamănă cu cea a râului de pe timpul lui D. Cantemir. Ea este poluată de diferite substanțe chimice și organice. Însă după epurare apa Prutului se folosește ca apă potabilă în localitățile riverane.

Mihail Sadoveanu vizitând Basarabia ne-a lăsat următoarea descriere: „Apele acelea nesfârșite care domneau pretutindeni într-un ținut întreg alcătuiau o stăpânire a necunoscutului și a tainei. De la mistrețul ce dormitează pe plavii, de la lebedele și pelicanii care înspumează noaptea înegrul ghiolurilor până la popoarele de păsărele, până la puzderia de pești, până la nesfârșitele miliarde de gănganii – toate trăiesc din apele acestea care au întins o bogată împărăție, care aduc nămolul plin de hrană din munții și câmpiile depărtării...”

1.9 Bănci comerciale. Asociații de Economii și Împrumut

Nu sint

1.10 Mediu de informare

Informarea locuitorilor are loc prin mijloacele mass - media naționale: presa, televiziunea națională, radioul național, există publicația raională. Conform informației oferite de oficiul poștal 620 persoane sunt abonate la ziare și reviste.

1.11 Problemele stringente ale orasului Costesti

În cadrul etapei de pregătire a elaborării planului strategic s-au organizat discuții în grupuri țință după metoda focus-group. Facilitatorii locali au fost instruiți în utilizarea acestei metode în cadrul primei întruniri în comunitate și au lucrat conform ghidului focus-grupului. S-au organizat 3 întruniri, moderate de către Iordanca-Rodica Iordanov, director AO Eco-Contact, Chișinău și Nicolae Moscalu, director AO Moștenitorii, Bălți. În cadrul acestor discuții au fost identificate următoarele probleme ale orasului Costesti si satelor Proscureni, Pascauti, Damascani si Duruitoarea Veche:

- Lipsa conductei de apa potabila in s. Pascauti si Damascani
- Drumuri le locale neraparate
- Casa de cultura din Costesti necesita reparatie capitala. Aici sint plasate scoala muzicala, sala sport, casa de cultura, biblioteca
- Locuri de munca limitate
- Cunostinte si abilitati reduse a cetatenilor in initierea afacerilor
- Lipsa terenurilor de joaca pentru copii
- Piata comerciala neamenajata
- Stadionul neamenajat
- Lipsa zonei de agrement amenajata
- Lipsa podului peste r. Ciuhur
- Lipsa unui atelier de prelucrare a pestelui
- Lipsa sistemelor de canalizare in Costesti, Pascauti si Damascani si Proscureni
- Apeduct cu uzura morala avansata in or. Costesti
- Casa de cultura deteriorata in s. Duruitoarea Veche
- Lipsa caminelor culturale in Pascauti si Damascani
- Necesitatea extinderii iluminarii stradale in toate satele
- Majoritatea drumurilor interne din sate sint nereparate,
- Necesitatea reparatiei capitala a drumului Proscureni – Duruitoarea – 2 km
- Lipsa drumului central amenajat (varianta alba) in s. Pascauti -4 km

Partea II. ANALIZA SWOT A ORASULUI COSTESTI

Analiza SWOT, este un instrument de a analiză atât a mediului intern cât și a celui extern în care acționează localitatea.

Efectuarea analizei SWOT asupra orasului Costesti a permis identificarea factorilor relevanți aferenți fiecăreia dintre cele patru categorii menționate, iar rezultatele nu s-au rezumat numai la menționarea factorilor care descriu situația economică și socială curentă și condițiile de potențial ale localității, ci și la identificarea celor mai importante direcții strategice și priorități care să conducă la dezvoltarea economică și coeziunea socială a localității în perioada 2016-2020.

La baza elaborării analizei SWOT au stat pe de o parte datele și analizele prezentate în strategiile și planurile naționale și raionale, iar pe de altă parte informațiile culese la fața locului, furnizate de reprezentanți ai instituțiilor publice existente la nivel local.

Acest lucru a permis identificarea unor concluzii importante legate de direcțiile strategice care trebuie luate în considerare

2.1. Capitalul uman

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> ➤ populația orasului Costesti este în număr de 2193 locuitori, Dămășcani-357 locuitori, în s.Duruitoarea-341 locuitori, Păscăuți -883 locuitori, Proscureni-139 locuitori ➤ Costesti are statut de oras ➤ Specialisti din diverse domenii ➤ Multi agenti economici ➤ potential pentru extinderea antreprenoriatului ➤ disponibilitatea APL de a aloca teren pentru familii noi formate ➤ forță de muncă ieftină; ➤ tineri cu studiile liceale definitive; ➤ disponibilitate de angajare în diferite meserii, funcție de motivarea personală; ➤ plasare în apropierea vamei Costesti-Stinca; ➤ Structura etnică pluriculturală a populației ➤ dorința populației de a avea locuri de muncă pe teritoriul comunei; ➤ existența unor persoane, pregătite și doritoare de a se constitui în grupuri de inițiativă, în vederea elaborării și implementării de proiecte cu finanțare externă; ➤ satele cu bogate tradiții autohtone ➤ institutii sociale, sanatare si educatie active ➤ conservarea tradițiilor autohtone în zona rurală 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Imbatrinirea populației și spor natural negativ. ➤ scăderea natalității; ➤ adaptarea mai lentă a populației mature și vârstnice din comună, la schimbările și provocările lumii actuale în general și la fenomenul mobilității și reconversiei profesionale, în special; ➤ migrarea persoanelor cu pregătire profesională, în special spre mediul urban și în străinătate; ➤ capacitatea financiară relativ scăzută a locuitorilor; ➤ Lipsa locuri de munca ➤ Numar redus de tineri ➤ Experienta modestă în mobilizarea cetățenească

Oportunitati	Constringeri
<ul style="list-style-type: none"> ➤ existența unor reglementări care stipulează acordarea de facilități angajatorilor care creează noi locuri de muncă pentru șomeri, tineri absolvenți, etc; ➤ creșterea nivelului de calificare prin participarea la programe de pregătire profesională derulate în cadrul proiectelor finanțate din strainatate; ➤ modificarea mentalității persoanelor disponibilizate, prin abordarea de atitudini active pe piața muncii (căutare a unui loc de muncă, reconversie profesională); ➤ implicarea autorităților locale în problemele comunității, în vederea identificării de soluții financiare, materiale ➤ plasarea in apropiere de horele UE 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ creșterea ponderii muncii la negru, cu efecte negative asupra pieței muncii, economiei locale și asistenței sociale în perspectivă; ➤ estomparea tradițiilor locale, odată cu trecerea timpului ➤ menținerea tendințelor migraționiste către centrele urbane si in strainatate a populației tinere; ➤ accentuarea procesului de îmbătrânire în rural; ➤ creșterea șomajului în rândul absolvenților de liceu;

2.2. Agricultura

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Terenuri arabile ➤ Agenti economici in diverse domenii ➤ Sol fertil ➤ Diversificarea culturilor agricole ➤ Plasarea in apropiere de frontier si punct vamal ➤ Resurse calificate de muncă în domeniul agricol; ➤ potențial în domeniul zootehnic privat (ovine, bovine, pasari); ➤ Terenuri agricole cu suprafața de 2941,82 ha; ➤ potențial semnificativ pentru agricultura ecologică; ➤ există un număr semnificativ de mici producători agricoli care doresc să-și aducă exploatarea agricolă în zona profitabilității; ➤ patrimoniul natural variat; ➤ acces relativ ușor la zonele protejate; ➤ populația are oportunitatea de a lucra în domeniul agriculturii 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Lipsa intreprinderilor de procesare si prelucrare, uscatorie si depozite de pastrare ➤ locuitorii dispun de resurse financiare limitate/ nu dispun de resurse financiare pentru afaceri proprii; ➤ lipsa certificării calității produselor locale în conformitate cu standardele europene, lipsa etichetelor ecologice; ➤ Lipsa sistem de irigare ➤ Predispunere la riscuri natural (grindina, seceta, ingheturii, furtuna) ➤ Infrastructura agricola slab dezvoltată; ➤ poluarea apelor de suprafață și subterane din cauza lipsei canalizării și deversărilor necontrolate de ape uzate menajere; ➤ lipsa formelor asociative ale agricultorilor din localitate; ➤ activitățile de creștere a animalelor în gospodăriile locuitorilor, sunt în scădere; ➤ număr insuficient de utilaje eficiente necesare în activitățile agricole; ➤ la nivel local, nu există un plan de dezvoltare economică care să cuprindă și domeniul agricol, pe termen mediu;
Oportunitati	Constringeri

<ul style="list-style-type: none"> ➤ Colaborarea cu ONG-uri cu capacitatea să atragă fonduri extrabugetare; ➤ implementarea unor proiecte/ programe de mediu, pentru refacerea infrastructurii; ➤ poziție geografică avantajoasă în raport cu proiectele europene care vizează infrastructura; ➤ promovarea unor proiecte pilot în vederea amenajării de gospodării multifuncționale; ➤ promovarea/ stimularea înființării asociațiilor agricole în scopul exploatării intensive a terenurilor; ➤ cooperare între producătorii agricoli locali și agenți economici activi în domeniul industriei alimentare; ➤ tendința diversificării serviciilor în domeniul agricol; ➤ posibilitatea înființării de culturi de plante medicinale (cătină, măceș, soc, păducel, salcâm); ➤ posibilitatea înființării de culturi de salcie energetic ➤ oportunitati pentru dezvoltarea industriei turismului 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ cadrul legislativ nemotivational pentru stimularea tinerilor calificați de a se stabili în spațiul rural; ➤ legislație instabilă în domeniu, care dezarmează inițiativa privată; ➤ randamente scăzute în agricultura; ➤ formele asociative ale agricultorilor sunt timide; ➤ fenomenul de îmbătrânire a populației; ➤ depopularea oraselor determină diminuarea forței de muncă pentru activitățile din domeniul agricol; ➤ interes slab a investitorilor în dezvoltarea durabilă a zonei ➤ migrarea tineretului cu studii superioare și lipsa de interes pentru agricultură; ➤ prețuri ridicate pentru achiziționarea de mașini, utilaje agricole, semințe, îngrășăminte, lucrări agricole; ➤ lipsa unor facilități privind acordarea de credite cu dobândă redusă, a garanțiilor și a perioadelor de grație;
---	---

2.3. Infrastructura

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Existenta apeductelor de apa Costesti si Duruitoarea ➤ 9 fintini arteziene ➤ Circa 120 fintini de mina ➤ Drum international ➤ Sistem de iluminare stradala (in zonele central a localitatilor) ➤ Proiect zonal apa si canalizare ➤ Vecinatatea cu Romania ➤ Ampalsarea geografica pitoreasca ➤ Gazificarea or Costesti ➤ Cariere de piatra si nisip ➤ Spatii libere/disponibile pentru dezvoltarea infrastructurii ➤ experienta de a dezvolta proiecte cu finanțare externă; ➤ existența unei bune infrastructuri de transport - comuna e tranzitată de soseaua Chisinau Botosani ➤ existența unei bune infrastructuri de 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Lipsa apeductului si sistemului de canalizare in Pascauti si Damascani ➤ Drumuri locale partial deteriorate (15 km) ➤ Iluminare stradala redusa (doar 30%) ➤ Lipsa podului peste Ciuhur ➤ Lipsa gazificarii in sate ➤ Calitatea necalitativa a apei in fintinile arteziene ➤ lipsa locuințelor sociale pentru persoane sărace/ familii tinere care nu au posibilități financiare pentru achiziționarea de locuințe; ➤ Lipsa sistemului de colectare a deșeurilor menajere ➤ Lipsa gunoistii autorizate ➤ Lipsa statiei auto; ➤ posibilități financiare reduse ale localnicilor pentru reabilitarea clădirilor; ➤ dotări insuficiente in infrastructura culturală și socială;

<ul style="list-style-type: none"> ➤ comunicații IT, telefonie fixă și mobilă; ➤ existența rețelei de alimentare cu energie electrică; ➤ existența de dotări sociale, culturale, sportive, medicale; ➤ existența de drum asfaltat în oraș; ➤ existența rețelei de alimentare cu gaze naturale în or. Costești - rețea care este în curs de extindere; ➤ amplasarea în zona de vama ➤ existența unor obiecte de valoare turistică și agrement (grotă și defileul Duruitoarea Veche, bazinul acvatic Costești-Stinca) ➤ experiența de lucru cu proiecte europene 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ slabă organizare a transportului suburban; ➤ stadionul orașului necesită renovări majore ➤ lipsa de stadioane în localitățile rurale ➤ lipsa terenurilor de joacă pentru copii; ➤ lipsa muzeului arheologic în Duruitoarea Veche ➤ lipsa trotuarelor pentru pietoni; ➤ lipsa unui sistem video de supraveghere stradală și a instituțiilor publice; ➤ lipsa unui hipermarket; ➤ insuficiente fonduri în bugetul local, necesare pentru efectuarea de reparații curente și capitale; ➤ lipsa investițiilor pentru crearea zonei de agrement
Oportunități	Constringeri
<ul style="list-style-type: none"> ➤ programe finanțate din Fondurile Europene pentru infrastructură; ➤ investiții realizate în renovarea stației de epurare ➤ deschiderea APL pentru atragerea investițiilor; ➤ oportunități de participare în programe transfrontaliere 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ creșterea riscului abandonării și degradării fondului construit, prin emigrarea temporară a populației; ➤ costul ridicat al documentațiilor preliminare și necesitatea cofinanțării proiectelor, poate împiedica accesarea fondurilor străine; ➤ instabilitatea legislativă și politică, ➤ modificarea frecventă a legislației economice, legi stufoase; ➤ calamități naturale (cutremur, inundații, incendii);

2.4. Economic

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> ➤ existența unei infrastructuri convenabile de comunicații și IT; ➤ existența forței de muncă disponibilă; ➤ existența carierei de piatră și nisip ➤ sistem diversificat de magazine ➤ Diversificarea producției și serviciilor ➤ Zona posedă potențial turistic valoros ➤ Dezvoltarea turismului spontan - diversitatea domeniilor economice reprezentate de către agenții economici active. ➤ existența de terenuri proprietate publică disponibile concesiunii/ vânzării; ➤ Existența pietei de produse agroalimentare; ➤ existența punctului vamal ➤ existența ieșirii la piața românească 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Lipsa întreprinderi de prelucrare ➤ Lipsa podului peste Ciuhur ➤ Lipsa zonelor de agrement ➤ Lipsa serviciului de salvatori ➤ număr redus al persoanelor pregătite pentru diferite meserii (comerț, servicii, construcții, turism) prin cursuri de calificare/ specializare; ➤ insuficientă pregătire în vederea atragerii investițiilor din străinătate ➤ forță de muncă nespecializată și cu mentalități neadaptate noilor cerințe ale pieței muncii; ➤ buget redus al APL, pentru susținerea proiectelor de investiție în resursa umană și a celor de dezvoltare locală; ➤ interes scăzut al agenților economici locali

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pentru formarea profesională a angajaților; ➤ număr redus al investitorilor străini; ➤ strategie neperformantă la nivelul orasului în ceea ce privește stimularea înființării de IMM-uri; ➤ număr redus al locurilor de muncă pe piața locală; ➤ experiență redusă/ lipsă de experiență a agenților economici locali, în domenii de actualitate pentru afaceri - marketing și management; ➤ slaba piata de desfacere a produselor agricole; ➤ insuficienta procesare locală a produselor vegetale și animale; ➤ adaptabilitate scazuta la schimbari climatice ➤ lipsa de protecționism a produselor locale; ➤ scăderea constantă a cererii și ofertei de servicii în plan local; ➤ inițiative reduse de revigorare a meșteșugurilor tradiționale ale populației; ➤ dificultăți întâmpinate în inițiativele de asociere dintre producătorii locali; ➤ investiții autohtone/ străine în dezvoltarea meșteșugurilor tradiționale, aflate la nivel foarte scăzut;
<p>Oportunitati</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ programe finanțate din Fondurile cele Europene ➤ cofinanțare din resurse guvernamentale si raionale a proiectelor de dezvoltare a infrastructurii rurale, a activităților generatoare de venit, a pregătirii resursei umane; ➤ diversificarea activităților economice, în special în sectorul serviciilor; ➤ oportunități în înființarea de structuri de consultanță/ informare privind sistemele/ mecanismele de finanțare și creditare a sectorului economic; ➤ promovarea și stimularea asociațiilor agricole în scopul exploatării intensive a terenurilor; ➤ utilizarea tehnologiilor performante; ➤ valorificarea terenurilor agricole degradate și nevaloroase; ➤ cooperare între producătorii agricoli locali și agenți economici activi în domeniul industriei alimentare; ➤ posibilitatea amenajării traseelor turistice 	<p>constringeri</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ instabilitate legislativă, modificarea frecventă a legislației economice, legi stufoase; ➤ politică nefavorabilă dezvoltării afacerilor (taxe și impozite numeroase); ➤ condiții meteorologice nefavorabile (inundații, secetă, grindina); ➤ adaptabilitatea scăzută la schimbare a agenților economici și a forței de muncă; ➤ capacitate redusă de susținere financiară a modernizării; ➤ management defectuos al piețelor de desfacere; ➤ perpetuarea agriculturii de subzistență; ➤ invadarea pieței interne cu produse agricole straine; ➤ condițiile UE dificil a fi îndeplinite de către agenții economici autohtoni, aspect care face ca, pentru majoritatea producătorilor agricoli, piața UE să fie inaccesibilă; ➤ cadru legislativ nefavorabil dezvoltării sectorului cercetare-dezvoltare-inovare;

<ul style="list-style-type: none"> ➤ posibilitatea înființării de entități de economie socială (fermă zootehnică și/ sau de legume, atelier croitorie pentru îmbrăcăminte tradițională etc.); ➤ centru prelucrare (uscare, ambalare) și desfacere plante medicinale; ➤ înființare culturi plante medicinale (cătină, măceș, soc, păducel, salcâm, etc); 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ munca sezonieră în care este activă majoritatea populației, se desfașoară în special în anotimpurile de primăvară și toamnă;
--	--

2.5. Educație, Cultură, Social, ONG

2.5.1. Învățământ

Puncte tari	Puncte slabe
<p>Management</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ prezența și activitatea Consiliului profesoral, consiliului de administrație. Consiliului local al elevilor în care activează cadre didactice, elevi, părinți, reprezentanții APL care participă în cadrul procesului de luare a deciziilor; ➤ Baza de date a copiilor de vârstă școlară din comunitate inclusiv copiilor cu CES; ➤ Activitatea eficientă a comisiei multidisciplinare școlare; ➤ Mediu accesibil pentru incluziunea copiilor; ➤ Personal didactic specializat și performant; ➤ Spații amenajate, spațioase, mobilier corespunzător, ➤ laboratoare dotate cu mobilier și echipament; ➤ Prezența cantinei, a sălii de mese, bufetului, sala de sport, sala festivă, atelier; ➤ Activitatea cercurilor pe interese; ➤ Organizarea și desfășurarea activităților extracurriculare la nivel înalt; ➤ există un management cu implicare directă, pe toate planurile (administrativ, educativ, resurse, etc.); ➤ aplicarea corectă și creativă a curriculum-ului școlar. ➤ experiența de a alcătui și dezvolta proiecte cu finanțare externă în vederea modernizării și dezvoltării infrastructurii locale din domeniul educației <p>Resurse umane</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ relațiile interpersonale existente favorizează crearea unui climat educațional deschis și stimulat; 	<p>Managementul</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ insuficientă implicare pentru creșterea imaginii școlii; ➤ Lipsa unui sistem de informare public la nivel local; ➤ Nivel scăzut al părinților interesați de activitatea școlii; ➤ Nivel scăzut de pregătire al cadrelor didactice privind educația incluzivă; ➤ Baza de date privind performanțelor elevilor neperfectată; ➤ Infrastructura clădirii nu corespunde pentru copii cu dizabilități locomotorii ➤ Lipsa blocurilor sanitare în interiorul clădirii ➤ Lipsa sistemului de transportare a prescolarilor din Duruitoarea la grădinița din Costești ➤ Lipsa de parteneriate naționale și transfrontaliere <p>Resurse umane</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Scăderea indicilor natalității ➤ stare materială precară și nivel scăzut de cultură și instruire al unor familii; ➤ existența unor elevi cu probleme de adaptare; ➤ existența elevilor cu tendință de abandon școlar; ➤ fonduri insuficiente pentru premiarea performanței școlare a elevilor. <p>Resursele materiale și de TIC</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ deși există o dotare TIC foarte bună, materialele nu sunt întotdeauna integrate în procesul instructiv-educativ;

<ul style="list-style-type: none"> ➤ stare disciplinară bună; ➤ participare mare, cu rezultate bune la concursuri, olimpiade, întreceri, etc., <p>Resursele materiale și de TIC</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ dotarea cu tehnologie informațională corespunzătoare; ➤ existența PC-ului la domiciliul elevilor ➤ fondul de carte din bibliotecile școlare este suficient și cu noutăți editoriale. <p>Activitatea de bază</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ susținerea activităților din planul anual de activități școlare și extrașcolare, toate cadrele didactice fiind implicate în activitatea de formare continuă la nivel de școală; ➤ există interes pentru activitatea de consultanță și consiliere a cadrelor didactice; ➤ existența în școli a Cercurilor școlare, ecologice, tehnologice, artistice cu rezultate bune. ➤ structura organizatorică a școlii este corespunzătoare la nivelul comunei; ➤ monitorizarea activității de formare din școală este corespunzătoare, urmărește cunoașterea culturii organizaționale a școlii, corectitudinea activității și rezultatele efective ale formării personalului didactic; ➤ conlucrarea cu asociații obștești 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ material didactic uzat și depășit; <p>Marketing educațional</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ lipsa unor programe de tipul „Școala după școală”; ➤ nu sunt popularizate întotdeauna experiențele pozitive;
<p>Oportunitati</p>	<p>Constringeri</p>
<p>Factorul politic</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Acte normative naționale; ➤ Regulamente naționale de activitate a instituțiilor preuniversitare; ➤ Comisia multidisciplinară în cadrul primăriei; ➤ Activitatea SAP; ➤ Accesarea finanțarilor din exterior ➤ existența Programului Guvernamental de acordare a unor produse alimentare elevilor din clasele primare ➤ existența programului de acordare de rechizite școlare gratuite; <p>Factorul economic</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ infuzia de resurse financiare în școală din bugetul de stat și surse din străinătate; <p>Factorul social</p>	<p>Factorul politic</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ incoerența politicilor educaționale la nivel național; ➤ lipsa unor politici educaționale consecvente cu ținte și strategii clare care să fie urmărite indiferent de partidul de la guvernare; ➤ motivarea morală și salarială nu ajută cadrul didactic în activitate; ➤ programe școlare prea încărcate; ➤ suprasolicitarea actelor școlare <p>Factorul economic</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ scăderea nivelului de trai (elevi, profesori, părinți); ➤ lipsa fondurilor de premiere și stimulare; ➤ creșterea numărului de șomeri în rândul părinților;

<ul style="list-style-type: none"> ➤ varietatea cursurilor de perfecționare și formare continuă; ➤ dorința pentru schimburi de experiență și pentru acțiuni organizate în parteneriat; ➤ școala oferă un grad sporit de siguranță elevilor; <p>Factorul tehnologic</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ extinderea rețelei Internet la nivelul localității; ➤ apariția televiziunii digitale; ➤ toți elevii au posibilitatea receptării emisiunilor TV prin cablu sau digital; ➤ extinderea telefoniei mobile; ➤ posibilitatea înființării unor ateliere de arte și meseri. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ lipsa de experiență și de sprijin privind elaborarea de proiecte de finanțare; ➤ prea multă birocrație în accesarea fondurilor naționale și europene. <p>Factorul social</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ slaba motivație a elevilor pentru învățatură; ➤ prea mulți elevi sunt rămași în grija bunicilor și altor rude datorită faptului că părinții sunt plecați la lucru în străinătate; ➤ flux redus de tineri profesori în localitățile rurale <p>Factorul tehnologic</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ impactul nociv a unor emisiuni TV asupra psihicului elevilor; ➤ popularizarea prin emisiunile TV a subculturii și a nonvalorilor; ➤ impactul negativ produs de asistenta unora dintre elevii ciclului primar și gimnazial la internet; ➤ existența pe piață a unor jocuri de PC foarte violente.
--	--

2.5.2. . Cultura, Cultele, Activități sportive și asanare

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> ➤ 2 formații artistice cu titlu model ➤ biblioteca, prin intermediul căruia, este acordat acces gratuit la internet pentru toată populația comunei; ➤ Biserici ortodoxe de stil vechi ➤ Existența pe teritoriul comunei a unor monumente istorice și culturale, 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ fonduri insuficiente pentru reabilitarea și modernizarea instituțiilor culturale; ➤ experiența redusă la nivelul administrației locale de a alcătui și dezvolta proiecte cu finanțare europeană în vederea modernizării și dezvoltării infrastructurii locale din domeniul culturii; ➤ Nevalorificarea potențialului turistic al zonei; ➤ participare scăzută a cetățenilor la acțiuni/activități de interes cultural; ➤ posibilități financiare reduse pentru tipărirea de broșuri, pliante de promovare a obiectivelor de interes cultural de pe raza comunei; ➤ insuficientă preocupare pentru cunoașterea istoriei și a tradițiilor locale, prin punerea în valoare a tezaurului cultural - istoric existent în localitate; ➤ îmbătrânirea populației active, migrația tinerilor și dezinteresul față de viața

	<p>spiritual-culturală a comunității, grevează acțiunile derulate în acest domeniu;</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ participare nesemnificativă a populației la activități care privesc propriile tradiții și obiceiuri; ➤ lipsa unui club al persoanelor vârstnice; ➤ lipsa în sate a cluburilor pentru tineret; ➤ Lipsa stadioanelor în sate; ➤ Starea deplorabilă a Casei de cultură din Costești; ➤ Casa de cultură Duruitoarea Veche necesită reparații ➤ Lipsa căminelor culturale în Pascauți și Damascani ➤ Lipsa unor evenimente tradiționale ➤ Lipsa muzeului arheologic, ca instrument de promovare a valorii arheologice a grotei Duruitoarea Veche
Oportunități	Constrângeri
<ul style="list-style-type: none"> ➤ stimularea creativității și inițiativei locale prin revigorarea și valorificarea tradițiilor culturale – artistice (șezători, hore, etc); ➤ atragerea de surse de finanțare pentru conservarea și modernizarea obiectivelor culturale de pe raza orașului; ➤ dezvoltarea programelor de înfrățire cu localități din țară și/ sau străinătate; ➤ realizarea de proiecte pentru finanțarea modernizării obiectelor culturale și amenajării căilor de acces către acestea; ➤ dezvoltarea unor noi proiecte în domeniul cultural precum organizarea unui festival dedicat tradițiilor autohtone; ➤ implicarea mai dinamică a instituțiilor de învățământ de pe raza orașului în desfășurarea activităților cu caracter cultural; ➤ conștientizarea populației despre rolul și importanța culturii naționale în propășirea neamului; ➤ parteneriate cu instituții culturale raionale, naționale și europene în vederea unei mai bune cunoașteri și promovări a culturii naționale și europene. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ buget insuficient alocat activităților culturale; ➤ subfinanțare a achizițiilor de carte; ➤ calamități naturale; ➤

2.5.3. . Servicii sociale

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> ➤ informare operativă cu privire la formele de ajutor de stat; 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pondere mare a populației cu nevoi de asistare;

<ul style="list-style-type: none"> ➤ administrația locală asigură servicii pentru protecția socială; ➤ Secția de Asistență Socială și Protecție a Familiei. ➤ Existența Comisiei pentru evaluarea necesităților de acordare a ajutorului material și Echipei Multidisciplinare. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ personal insuficient angajat în structurile de resort ale administrației publice locale; ➤ insuficientă implicare a societății civile; ➤ nivelul de trai scăzut pentru populați, inclusiv de etnie romă; ➤ percepere denaturată a scopului asistenței sociale, din partea populației; ➤ lipsa voluntariatului în domeniul serviciilor pentru vârstnici; ➤ lipsa unei cantine sociale; ➤ lipsa unui Centru Multifuncțional în care să fie organizate servicii/ activități pentru diferite categorii de persoane defavorizate;
<p>Oportunitati</p>	<p>Constringeri</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ existența la nivel național, de programe consistente destinate asistenței sociale; ➤ dezvoltarea economică a comunei creaza premise pentru îmbunătățirea nivelului finanțării care vor putea fi atrase la nivel local; ➤ posibilitatea înființării unor structuri de antreprenariat social; 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ migrația în străinătate a unui număr ridicat de persoane active, a condus la apariția fenomenului copiilor care sunt în grija bunicilor/ rudelor și care necesită înființarea unor servicii-suport noi; ➤ costurile ridicate pot genera dificultăți în dotarea diverselor obiective de asistență socială care se doresc a fi înființate; ➤ sistemul de ajutor social nu încurajează reintegrarea activă

2.5.4. Asociații obștești

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> ➤ existența în orasul Costestia unui număr de 4 ONG-uri (Costesti Info, Damascani, APP Costesti, Riviera Costesti, Luceafarul Pascauti) cu o diversitate de profiluri, în rezolvarea problemelor comunității și a grupurilor pe care le reprezintă; ➤ activități desfășurate de O.N.G.-uri în domeniul cultură și protecției mediului; ➤ exemple de bună practică ce pot fi replicate prin punerea la dispoziție a metodologiei de implementare (infrastructură, cultură, social, educație, etc). 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ existența unui număr redus de O.N.G.-uri raportate la numărul populației comunei; ➤ colaborare insuficientă între O.N.G.-urile locale; ➤ existența asociațiilor formale; ➤ slaba experiența administrației publice locale în implementarea unor proiecte cu finanțare externă nerambursabilă; ➤ lipsa voluntarilor și a culturii voluntariatului; ➤ insuficient personal instruit în întocmirea și implementarea proiectelor eligibile; ➤ rețineri privind implicarea civică; ➤ reticență în privința aderării la structuri asociative; ➤ O.N.G.-urile nu se implică în luarea deciziilor la nivel local; ➤ accesare slabă a fondurilor europene de către O.N.G.-urilor deja existente. ➤ Slaba constientizare in comunitate a potentialului ONG-urilor

Oportunitati	Constringeri
<ul style="list-style-type: none"> ➤ constituirea unei „structuri pentru relația cu mediul asociativ” la nivelul Primăriei care să preia și să dezvolte activitățile derulate până în prezent; ➤ pregătirea și adoptarea unui acord – cadru de cooperare între Primărie și ONG-uri; ➤ promovarea O.N.G.-urilor care au avut o activitate semnificativă pentru comunitate; ➤ creșterea rolului O.N.G.-urilor privind organizarea timpului liber al tinerilor și implicarea lor în viața comunității, precum și a problemelor comunității; ➤ sprijinirea participării tinerilor în diferitele forme ale activităților voluntare; ➤ implicarea tinerilor în acțiuni culturale – educative; ➤ parteneriate între Administrația publică locală și O.N.G.-uri 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ insuficienta finanțare a sectorului O.N.G. care poate determina dispariția unor organizații; ➤ resurse limitate/ inexistente pentru asigurarea cofinanțării pentru proiecte; ➤ reglementări în schimbare privind achizițiile publice; ➤ scăderea intensității inițiativelor civile și a voluntariatului și apariția de probleme sociale locale generate de criza economică.

2.6. Sănătate

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> ➤ existența și buna funcționare a Centrului medicilor de familie care deservește orasul Costesti și 4 sate limitrofe; ➤ stare bună a construcției care găzduiește CMF; ➤ dotare suficientă, conform standardelor a CMF ➤ profesionalismul medicilor de familie; ➤ existența unei farmacii în centrul comunei; ➤ baza de date a cetățenilor orasului ➤ CMF dotat cu transport ➤ Existența serviciului de urgență 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ lipsa serviciilor de stomatologie în cadrul CMF; ➤ neînsușirea normelor de educație sanitară și civică a unui segment de pacienți din rândul populației; ➤ existența a unui număr mare de persoane neasigurate; ➤ număr mare al persoanelor defavorizate care întâmpină dificultăți în perceperea informațiilor, a rezistenței la schimbare, a modului de viață;
Oportunitati	Constringeri
<ul style="list-style-type: none"> ➤ linii de finanțare externe și includerea unei linii de buget locale în vederea cofinanțării eventualelor aplicații, acțiuni/ activități. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ costuri ridicate ale serviciilor medicale; ➤ legislație fluctuantă în domeniu; ➤ alocații substanțiale pentru domeniul sănătății

2.7. Mediu

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> ➤ potențial ridicat pentru practicarea unei agriculturi ecologice durabile și a 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ lipsă dotărilor moderne pentru actualul sistem de gestionare a deșeurilor;

<p>ecoturismului;</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Potential major pentru dezvoltarea turismului ➤ oportunități de valorificare a energiei alternative ➤ realizarea unei campanii de curățenie anuală; ➤ aspectul natural al zonei, potențial peisagistic; ➤ acces la surse de apă potabilă calitativă atât de suprafață cât și subterane, existența unor izvoare de apă minerală; ➤ potențial pentru dezvoltarea sectorului de valorificare a plantelor aromatice și medicinale; ➤ grad de poluare a solului și a aerului scăzut; ➤ nu există poluatori industriali majori pe teritoriul comunei; ➤ sistem satisfăcător de colectare a deșeurilor în orasul Costesti, ➤ existența unor programe de educare/informare a populației privind teme de mediu; ➤ Persoane angajate pentru lucrari de salubritate ➤ R. Prut – atracție pentru odihna turistilor ➤ Asezarea geografica ➤ Activitatea IM Apa canal 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ lipsa unui sistem eficace de colectare selectivă a deșeurilor; ➤ lipsa unui sistem public extins de canalizare pentru toate satele; ➤ deversarea apelor reziduale menajere în locuri neamenajate in sate; ➤ izolarea termică a locuințelor/ clădirilor este necorespunzătoare; ➤ Existența gunoistilor neautorizate ➤ Lipsa culturii ecologice ➤ lipsa unor amenajări ambientale substanțiale in sate (parcuri, scuaruri, zone de agrement); ➤ lipsa unui sistem adecvat de iluminat public ecologic, care să influențeze cât mai puțin viețuitoarele nocturne; ➤ eroziunea solului prin gradul de torențialitate și lipsa amenajărilor; ➤ lipsa preocupărilor privind compostarea deșeurilor biodegradabile; ➤ Lipsa strategiei pentru adaptarea la schimbări climatice; ➤ lipsă certificare a unor agenți economici în practicarea agriculturii ecologice și a obținerii unor produse tradiționale; ➤ lipsă parcări, trotuare, locuri de popas și campare cu amenajări specifice; ➤ lipsă infrastructurii de monitorizare permanentă a factorilor de mediu de către autoritățile locale; ➤ poluarea r. Prut din cauza lipsei amenajării zonelor de agrement ➤ lipsa infrastructurii și a transportului alternativ nepoluant; ➤ lipsesc modalitățile de producere a energiei alternative; ➤ acces limitat la tehnologie înaltă și rezultate ale activităților de cercetare-dezvoltare pe linie de mediu; ➤ parteneriatele public-privat privind finanțarea de mediu insuficient exploatate; ➤ alocare redusă de resurse financiare și umane în bugetul local; ➤ slaba conștientizare a populației și a agenților economici în problematica protecția mediului ➤ lipsa strategiilor de adaptare la schimbări climatice
<p>Oportunitati</p>	<p>Constringeri</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ existența unei politici naționale de promovare a protecției mediului; 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ calamități naturale (temperaturi extreme, secetă, fenomene meteo extreme, seceta,

<ul style="list-style-type: none"> ➤ existența fondurilor UE pentru dezvoltarea zonelor rurale și protejarea mediului înconjurător (împădurirea terenurilor degradate, eliminarea eroziunii și curățirea cursurilor de apă, conservarea biodiversității, promovarea agriculturii ecologice, gestionarea deșeurilor reciclabile); ➤ existența unor programe cu finanțare nerambursabilă pentru extinderea și modernizarea sistemelor de apă și apă uzată; ➤ existența unor programe cu finanțare nerambursabilă pentru reabilitarea termică; ➤ posibilitatea extinderii zonelor verzi 	<ul style="list-style-type: none"> inundatii, furtuni); ➤ neutilizarea/ utilizarea cu dificultate a fondurilor nerambursabile (datorită dificultăților de accesare) pentru dezvoltarea zonelor rurale și protejarea mediului, nerealizarea proiectului privind sistemul public de alimentare cu apă și canalizare, poluarea apelor și solului; ➤ reducerea investițiilor publice în infrastructură de mediu ca urmare a crizei economico-financiare; ➤ orientarea programelor guvernamentale spre alte zone considerate prioritare; ➤ creșterea economică poate avea ca rezultat creșterea presiunii asupra mediului; ➤ participare civică scăzută din partea comunității; ➤ existența unor familii care trăiesc la limita subzistenței datorită veniturilor scăzute sau inexistente; ➤ estomparea tradițiilor și cunoștințelor locale odată cu trecerea timpului; ➤ preluarea unor „importuri” în locul tradițiilor, comportament consumist la nivelul comunității; ➤ deplasarea forței de muncă locale în afara comunei și în afara hotarelor țării;
--	--

2.8. Turism

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> ➤ existența unor investiții private în orasul Costesti si satele limitrofe; ➤ prezența pe raza orasului Costesti a obiectelor de valoare culturala ➤ Apropiere de vama ➤ Traditii cultural pastrate ➤ Asezarea geografica ➤ biblioteca comunală, prin intermediul căruia, este acordat acces gratuit la internet pentru toata populația comunei; ➤ bazinul hidrografic Costesti-Stinca cu suprafata de circa 240 km² ➤ spatii pentru amenajarea plajelor ➤ cunoasterea zonei de catre turisti drept loc de agreement si relaxare 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ resurse financiare locale insuficiente; ➤ investiții autohtone sau străine foarte mici; ➤ Zone de agreement neamenajate ➤ absența unei strategii de dezvoltare locală pentru zonă turistică; ➤ lipsa firmelor agroturistice autentice autorizate; ➤ slaba mediatizare, a zonei și pe obiective turistice; ➤ insuficiență de personal calificat; ➤ lipsa unei tabere acreditate pentru elevi; ➤ numărul redus al spațiilor de cazare; ➤ lipsa unui „brand” local; ➤ Necunoasterea din partea APL si populatie a strategiilor de dezvoltare a turismului
Oportunitati	Constringeri
➤ realizarea unor investiții în domeniul	➤

<p>turism;</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ existența HG 373 din 2006 cu privire la crearea și dezvoltarea zonei de agrement Costești-Stinca ➤ existent pe teritoriul comunei a monumentelor culturale de valoare internațională ➤ realizarea unor investiții în agrement ➤ valorificarea mai intensă a potențialului turistic al zonei; ➤ utilizarea programelor de finanțare din străinătate; ➤ amenajarea de locuri de camping 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ legislație în continuă modificare; ➤ mentalități de indiferență față de mediu în general și față de patrimoniul turistic în special; ➤ poluarea mediului cu deșeurile menajere; ➤ slabă infrastructură de bază: apă/ apă uzată, gaz metan, drumuri comunale etc.; ➤ preluarea unor „importuri” în locul tradițiilor locale; ➤ irosirea unor șanse de accesare a fondurilor europene; ➤ degradarea rețelei de drumuri republicane;
---	---

2.9. Administrația publică

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> ➤ existența unui segment de populație pregătit profesional; ➤ existența personalului tânăr cu studii superioare în instituțiile publice; ➤ implicarea activă a instituțiilor publice în problemele comunității; ➤ existența instituțiilor sociale de bază, protecție civilă și ordine publică; ➤ deschiderea administrației publice către investiții; ➤ existența spațiului adecvat pentru buna desfășurare a activităților APL; ➤ Specialiști instruiți ➤ existența logisticii necesare desfășurării în bune condiții a activității instituțiilor publice; ➤ participarea la sesiuni de perfecționare continuă a aparatului APL; ➤ existența persoanelor angajate în cadrul Primăriei, care se ocupă de situația populației pe diverse segmente de viață; 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ legislație insuficient cunoscută de către personalul din instituțiile publice, ca urmare a numărului mare de schimbări legislative; ➤ insuficientă comunicare între instituțiile publice; ➤ aplicarea legilor, uneori în moduri diferite, ca urmare a necorelării normelor metodologice; ➤ interpretări eronate privind impozitele și taxele, în unele cazuri; ➤ Slaba asigurare cu materiale informative
Oportunități	Constrângeri
<ul style="list-style-type: none"> ➤ dezvoltarea sentimentului de apartenență la comunitate; ➤ posibilitatea accesării de fonduri guvernamentale și europene pentru organizarea de sesiuni de instruire pe diverse domenii de activitate; ➤ implementarea de proiecte de mediatizare a legislației; ➤ aplicarea principiului transparenței în activitatea instituțiilor publice; 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ practicarea unor politici discriminatorii în alocarea resurselor locale, pe principia politice; ➤ nivel redus al autonomiei locale în actul administrativ ➤ nemulțumiri manifestate de către populație generate de măsurile economice și sociale luate de Guvern; ➤ convulsii sociale; ➤ riscul eșecului în realizarea și finalizarea unor proiecte; ➤ refuzul achitării unor taxe și impozite

Partea III. DIRECTIILE DE DEZVOLTARE ȘI OBIECTIVELE STRATEGICE ALE ORASULUI COSTESTI

Orasul Costestii detine multe resurse care pot actiona ca și un motor generator de dezvoltare locală. Pentru a atinge însă toate condițiile necesare dezvoltării locale, administratia publică locală trebuie să se folosească de toate pârghiile la îndemâna sa pentru a asigura conditii de viață de calitate. In acest sens se poate contura o viziune de dezvoltare a orasului Costesti, înțelegând prin aceasta o imagine inspirată a unui viitor dorit, un scop global și durabil, servind ca fundament pentru procesul de planificare strategică. Pentru sustinerea realizării acestei viziuni, strategia de dezvoltare trebuie să contureze câteva directii generale de dezvoltare, căi de urmat pentru administratia publică locală și pentru toti factorii care pot contribui la dezvoltarea de ansamblu a localității, astfel încât eforturile acestora să fie unite într-un mod constructiv, respectând principiile de bază ale dezvoltării.

Pornind de la analizele SWOT detaliate anterior, am creat premisele pentru conturarea unui cadru strategic de dezvoltare locală în asa fel încât, pe baza unor directii generale de dezvoltare să putem fixa actiuni concrete posibil de realizat la nivel local pe termen mediu și lung.

1. CRESTEREA ACCESULUI LA SERVICII PUBLICE DE BUNĂ CALITATE
2. DEZVOLTAREA SOCIO-CULTURALĂ A LOCALITĂȚII
3. CREAREA CONDITIILOR PENTRU DEZVOLTAREA ȘI DIVERSIFICAREA SECTORULUI ECONOMIC
4. PROTEJAREA ȘI PUNEREA ÎN VALOARE A MEDIULUI ÎNCONJURĂTOR, REDUCEREA ESENTIALA A RISCURILOR DE DEZASTRE SI ADAPTAREA LA SCHIMBARILE CLIMATICE
5. CONSOLIDAREA CAPACITĂȚII ADMINISTRATIVE LA NIVEL LOCAL (BUNA GUVERNARE)

Directiile de dezvoltare vor putea fi urmate prin intermediul unor seturi de obiective și a unor actiuni specifice pentru implementarea fiecăreia dintre ele, pe care le detaliem în continuare.

Directia nr. 1: „Cresterea accesului la serviciile publice de buna calitate”

Obiectivul specific nr. 1:

Reabilitarea și îmbunătățirea infrastructurii rutiere a orasului :

Reabilitarea și modernizarea infrastructurii rutiere va facilita mobilitatea populatiei și a bunurilor, reducerea costurilor de transport de marfuri și calatori, imbunatatirea accesului pe pietele regionale, crestere eficientei activitatilor economice, reducerea consumului de timp și energie, creand conditii pentru extinderea schimburilor comerciale și implicit a investitiilor productive.

De asemenea, va imbunatatii cooperarea inter-regionala și va contribui semnificativ la cresterea competitivitatii intreprinderilor/firmelor și a mobilitatii fortei de munca, prin urmare la o dezvoltare mai rapida a raionului pe ansamblu.

Orasul Costestii este plasat pe drumul international XXX si are acces direct spre Romania, la un drum direct la centrul raional, capitala republicii și beneficiază de servicii de transport public diversificat. Acces la transportul feroviar nu are. Însă rețeaua de drumuri interne din satele Pascauti, Damascani si Duruitoarea Veche se află într-o stare precară, mare parte a acestora determină un grad redus de accesibilitate a persoanelor, bunurilor și serviciilor din interiorul

orasului către exterior și invers. Drumurile din orasul Costesti, necatind la faptul ca sint asfaltate necesita reparatii.

In urma analizei situatiei existente, se impun urmatoarele **actiuni/proiecte**:

1. Modernizarea, reabilitarea și intretinerea rețelei de drumuri interne:

Doar o parte a drumurilor din satele Pascauti, Damascani si Duruitoarea Veche sunt pietruite și în prezent, accesibilitatea rutieră fiind, alături de cea sub mediu.

Ca urmare, este necesară întocmirea documentatiilor tehnico-economice pentru pregătirea acestui tip de investitii, pornind cu o expertizare a stării actuale a drumurilor si dimensionarea aproximativă a necesarului de fonduri, concomitent cu identificarea posibilităților de reabilitare din bugetul propriu, prin programe guvernamentale sau din resurse ce pot fi solicitate anual administratiei raionale.

2. Modernizarea, reabilitarea și intretinerea portinii de drum de la Costesti pina la Duruitoarea Veche (1,2 km)

Aceste lucrari sint conditionate de existenta monumentelor arheologice (grota si defileul Duruitoarea Veche), aflate sub protectia statului si care au valoare internationala, ceea ce in timpul apropiat va duce spre cresterea numarului de vizitatori atat din tara cit si din strainatate.

3. Realizarea aleilor și trotuarelor;

Orasul Costesti are o plasare favorabila si peisajistica deosebita, atragind annual mii de turisti. Dezvoltarea industriei turistice nu in ultimul rind necesita crearea conditiilor de deplasare a persoanelor in conditii de confort si securitate. Deaceea este necesara reparatia si renovarea aleilor si trotuarelor, amenajarea aleilor si scuarurilor din comunitate

4. Realizarea de piste pentru biciclisti;

Realizarea de piste pentru biciclisti ar permite reducerea partiala a curculatiei auto,iar drept consecinta reducerea poluarii mediului ambient, dar si, nu mai putin important, diversificarea serviciilor oferite turistilor si cresterea atractivitatii turistice,

4. Reabilitarea drumurilor de acces catre exploatațile agricole si zonele de agreement de pe malul r. Prut:

Investitiile în acest domeniu depind de forma de proprietate a terenurilor pe care acestea există sau se doresc a fi create.

5. Constructia podului peste riul Ciuhur.

Este necesară întocmirea documentatiilor tehnico-economice pentru pregătirea acestui tip de investitii cu impact regional. Constructia podului faciliteaza deplasarea cetatenilor catre terenurile agricole, plasate pe malul opus, o iesire direct catre localitatile din nordul republicii si Ucraina, dezvoltarea rutelor turistice catre monumentele cultural plasate in lunca Prutului – Brinzeni, Trinca, Buzdigeni, Corjeuti, Criva, etc

6. Achizitia unor utilaje multifunctionale de intretinere stradala (curatarea zapezii, aspirarea frunzelor, maturare, stropire) pentru întreținerea municipală

Obiectivul specific nr. 2

Cresterea gradului de protectie și siguranta al locuitorilor:

Măsurile și actiunile propuse în acest obiectiv specific urmăresc asigurarea conditiilor privind dezvoltarea sistematică a economiei orasului Costesti și satelor din componenta acestora, îmbunătățirea calității vietii, prin îmbunătățirea accesului la serviciile publice în contextul unei dezvoltări durabile.

În prezent, fenomenul infraccional din Republica Moldova se remarcă prin: complexitate și comiterea unor noi genuri de infractiuni (criminalitatea informatică, falsurile și pirateria comercială etc.), profesionalizarea și specializarea infractorilor, prezenta faptelor de coruptie și amplificarea fenomenului criminalității transfrontaliere. Crima organizată, migratia ilegală, coruptia, criminalitatea economico-financiară, tâlhăriile, omorurile la comandă sau în scop de jaf, precum și furturile din avutul public și privat exercită o influență negativă asupra calității vietii cetățeanului și sigurantei publice.

O altă măsură de asigurare a protecției cetățenilor comunei Costești o constituie extinderea și întreținerea sistemului de supraveghere video care va permite monitorizarea unor puncte de interes public bine stabilite în vederea creșterii nivelului de securitate al locuitorilor, a participanților la trafic, ducând însă și la ușurarea muncii specifice de detectare a eventualelor infracțiuni și a identificării făptașilor, prin amplasarea unor camere de supraveghere în punctele de interes cum ar fi instituții publice, școli, grădinițe, străzi și intersecții.

Sistemul de supraveghere video este un instrument eficient de culegere a datelor, de documentare, de stocare și de suport în coordonarea acțiunilor forțelor de poliție.

Introducerea monitorizării principalelor străzi și intersecții duce la scăderea stării infracționale prin descurajarea potențialilor infractori, dar și la reducerea încălcării normelor și regulamentelor privitoare la circulația autovehiculelor. De asemenea, instalarea de camere video în apropierea instituțiilor de învățământ duce la descurajarea fenomenului infracțional și a activităților antisociale în zonele respective.

Creșterea gradului de protecție și siguranță al cetățenilor duce la:

- creșterea gradului de accesibilitate în interiorul comunei;
- creșterea gradului de siguranță a circulației;
- reducerea fenomenelor antisociale.

În urma analizei situației existente, propunem următoarele măsuri:

1. Instalarea unei rețele de camere de monitorizare

Complementar, se recomandă instalarea unei rețele de camere video în cele mai importante locații din oraș, de asemenea în scopul creșterii gradului de siguranță al locuitorilor.

Astfel **acțiunile** recomandate în cadrul acestei măsuri sunt:

- Instalarea camerelor de supraveghere în apropierea școlilor și grădinițelor;
- Supravegherea video a instituțiilor publice și zonelor comerciale;
- Supravegherea cu camere video a intersecțiilor și porțiunilor de drum public foarte aglomerate și zonelor de agrement;
- Campanii de informare și conștientizare pentru creșterea capacității locuitorilor de a acționa responsabil în cazul apariției unei situații de urgență.

Obiectivul strategic nr. 3:

Continuarea montării rețelei de alimentare cu gaze naturale:

Obiectivul alimentării cu gaz al comunei reprezintă un factor determinant în dezvoltarea din punct de vedere economic și ridicarea nivelului de trai al locuitorilor, și de aceea trebuie inclus în agenda de lucru a consiliului local ca prioritate pentru următorii ani.

De asemenea, după implementarea proiectului de alimentare cu gaze naturale, o atenție deosebită trebuie acordată gradului de racordare al gospodăriilor, datorită în principal costurilor ridicate și existenței alternativei de utilizare a combustibilului solid (lemn și cărbune) și disponibilității acestuia, ceea ce reprezintă însă o acțiune dăunătoare mediului înconjurător.

De aceea, consiliul local poate lua în considerare măsuri care să impulsioneze gradul de racordare, ca de exemplu conștientizarea populației pentru protecția mediului înconjurător sau acordarea anumitor facilități.

Principalele acțiuni ce se recomandă a fi întreprinse sunt:

1. Extinderea rețelei de alimentare cu gaze naturale pe tot teritoriul comunei;
2. Măsuri de stimulare a gradului de racordare la rețeaua de gaze naturale a consumatorilor casnici și economici.

Directia nr. 2: „Dezvoltarea socio-economica a orasului”

Obiectivul specific nr. 1

Crearea conditiilor de dezvoltare și crestere a calitatii procesului educational:

În orasul Costestii există 1 liceu, 1 gimnaziu in s. Pascauti și 1 grădiniță de copii.

În ansamblu, există o tendință descrescătoare a numărului de elevi înscriși în cadrul celor doua unități de învățământ scolar, aspect care afectează în mod negativ procesul educational.

Scolile și gradinitelile au fost reabilitate in ultimii ani, dar cu toate acestea necesita dotari

Suplimentare pentru copii cu necesitati locomotorii. Astfel, se recomandă măsuri de îmbunătățire a calitatii procesului educational prin reabilitarea si modernizarea infrastructurii de învățământ pentru aceasta categorie de copii, reflectată în rata de cuprindere scolară și în rata de absolvire, îmbunătățirea cadrului de colaborare între unitățile de învățământ și comunitate, facilitarea comunicării între factorii implicati (directorii de scoli, cadrele didactice, reprezentantii administratiei publice locale, reprezentanții Direcției Raionale Învățământ, Tineret și Sport):

1. Lucrări de reabilitare a sediilor institutiilor educationale;
2. Perfecționarea în continuare a bazei materiale a instituțiilor de învățământ (lucrări de eficientizare a cheltuielilor de energie la gimnaziu, amenajarea terenurilor sportive și de joacă, crearea grupurilor sanitare in localul LT, etc).
3. Continuarea activităților de dotare a unităților cu material didactic și IT;
4. Activități de dezvoltare a resurselor umane din învățământ prin motivarea și implicarea în proiecte, inlcusiv în parteneriat cu ceilalti actori locali, de exemplu:
 - a) Dezvoltarea și implementarea sistemului de asigurare a calității în scoli, inclusiv dezvoltarea/formarea personalului și actiuni inovative;
 - b) Formarea initială și continuă a cadrelor didactice și a resurselor umane din unitățile de învățământ;
 - c) Sprijin pentru debut și dezvoltarea carierei didactice pentru profesori;
 - d) Sprijinirea și dezvoltarea de programe pentru mentinerea elevilor în educatie si prevenirea părăsirii timpurii a scolii;
 - e) Furnizarea serviciilor integrate de orientare și consiliere pentru persoanele expuse riscului de părăsire timpurie a scolii;
 - f) Initierea și încurajarea parteneriatelor interscolare rationale și naționale;
 - g) Înfrățiri cu școli din străinătate și organizarea de schimburi de elevi, profesori, vizite de studiu;
 - h) Crearea unui sistem de recompensare anuală a elevilor cu performante deosebite, precum și a cadrelor didactice care i-au îndrumat (acordarea de burse sau premii, titluri de excelență, festivități de premiere, publicitate, excursii, tabere);
 - i) Implementarea unui program de constituire de parteneriate între unitățile scolare, în vederea folosirii în comun a resurselor (biblioteci, săli de sport);
 - j) Implementarea unui sistem de susținere a copiilor dotați pentru a nu abandona școala;

Obiectivul specific nr. 2

Dezvoltarea culturală a orasului

2. În orasul Costesti si s. Duruitoarea există cămine culturale, care din cauza lipsei resurselor financiare se află în stare deplorabilă (acoperis spart, lipsa de apa, canalizare, agent termic). Celelalte sate de cămine culturale nu dispun. În oras activeaza 2 formatii artistice cu titlu model, sunt organizate diverse evenimente culturale. Din initiativa unor persoane se incearca revitalizarea unor traditii si obiceiuri.

Ca urmare, în comună se observă probleme cum sunt o infrastructură și bază materială în declin, resurse financiare și interes insuficiente pentru practicarea și revitalizarea unor obiceiuri și forme de exprimare culturală tradiționale, acces dificil la surse de informare, abandonul practicilor tradiționale în favoarea “modernității”.

Măsuri/ acțiuni care pot fi realizate:

1. Renovarea/revitalizarea și dotarea corespunzătoare a căminelor culturale din Costești și Duruitoarea Veche
2. Construcția căminelor culturale în s. Damasceni și Pascauți
3. Înființarea Centrelor pentru educația Adulților în cadrul bibliotecilor, care ar facilita accesul la Informare, Documentare și Instruire a cetățenilor pentru creșterea lor personală și profesională;
2. Consolidarea identității culturale și sporirea sentimentului de apartenență la spațiul social-cultural pentru locuitorii comunei :
 - a) Crearea complexului muzeistic Duruitoarea
 - b) Încurajarea unor manifestări în cadru organizat pentru punerea în valoare a patrimoniului istoric, a tradițiilor și obiceiurilor locale;
 - c) Promovarea diversității interculturale
 - d) organizarea festivalurilor tradiționale, inițierea atelierului de meșteșugarit.
 - e) Elaborarea unei strategii sectoriale pe probleme de cultură și crearea unui Comitet consultativ pe probleme de cultură și turism;
 - f) Elaborarea unor programe pentru promovarea valorilor culturale locale;
 - g) Participarea la evenimente culturale naționale și europene;
 - h) Dezvoltarea de parteneriate educațional – culturale;
 - i) Promovarea rețelelor culturale și susținerea culturii locale existente prin sprijinirea talentelor și artiștilor locali;

Obiectivul specific nr. 3

1. Dezvoltarea serviciilor de asistență socială și medicală

2. Dezvoltarea infrastructurii sociale în zona și a activităților de asistență socială

Având în vedere faptul că sectorul de asistență socială nu este dezvoltat corespunzător, iar în comună nu este reprezentat nici sectorul non-guvernamental acreditat să furnizeze servicii sociale ar trebui luată în considerare construirea și operarea a unui astfel de centru, cel puțin la nivel intercomunitar.

Se va urmări în primă fază încheierea unui parteneriat cu autoritățile raionale din domeniul asistenței sociale și cu organizații sau asociații cu acest obiect de activitate.

În această direcție se recomandă următoarele **acțiuni/ proiecte**:

- a) Parteneriate cu autoritățile publice și ONG-urile de profil pentru crearea unor programe de stimulare a serviciilor de îngrijire la domiciliu precum și pentru alte activități de asistență;
- b) Crearea și dotarea unui centru de zi pentru persoane vârstnice
- c) Crearea unui program de măsuri concrete în vederea sprijinirii grupurilor supuse riscului de excluziune socială;
- d) Deschiderea unei cantine sociale;
- e) Accesibilizarea trotuarelor și accesului în instituții pentru persoanele cu handicap.

3. Informarea și constientizarea populației sau a unor categorii specifice cu privire la păstrarea și îmbunătățirea stării de sănătate publică, și la prevenirea comportamentelor antisociale

Acțiuni/ proiecte recomandate :

- a) Încheierea unor parteneriate cu institutiile de furnizare a serviciilor sociale în vederea derulării unor campanii de informare și constientizare adresate angajatorilor, pentru schimbarea atitudinilor sociale și a stereotipurilor cu privire la grupurile vulnerabile;
- b) Parteneriate cu autoritățile în domeniu și medicii care profesază în comună pentru realizarea unor campanii privind consecintele consumului de alcool, igiena, sănătatea reproducerii, sănătate mintală, accidente și prim ajutor, asistentă medicală;
- c) Program de promovare și îmbunătățire a condițiilor igienico-sanitare din institutiile de învățământ;
- d) Revizuirea regulamentelor de organizare și functionare a institutiilor pentru includerea prevederilor legate de tratamentul egal al angajaților, interzicerea discriminărilor de orice natură (sex, apartenență la grupuri minoritare, rasă, religie, dizabilități etc) și includerea tuturor categoriilor considerate vulnerabile în legislația națională persoane cu handicap, someri de lungă durată, tineri la prima angajare, femei sustinătoare ale familiei etc, precum și organizarea unor campanii publice de informare și sensibilizare asupra problematicii abuzului, violentei și a exploatării.

Directia nr. 3:
„Dezvoltarea și diversificarea sectorului economic”

Obiectivul specific nr. 1

Dezvoltarea activității turistice:

În ceea ce privește dezvoltarea turismului, în orasul Costesti trebuie încurajată a) crearea infrastructurii turistice b) conștientizarea și participarea privată, în special. De aceea, aceasta strategie urmărește punerea în evidență a posibilităților pe care sectorul privat le are pentru a putea contribui la dezvoltarea pe ansamblu a orasului .

1. Dezvoltarea infrastucturii turistice și a serviciilor conexe

În prezent, în comună trebuie încurajată crearea infrastructurii turistice (drumuri, parcuri, zone de agrement, aprovizionare cu apă și canalizare, renovarea obiectelor turistice, etc) și crearea structurilor de cazare și fermelor agro-turistice autorizate. Pe lângă veniturile semnificative care se aduc astfel bugetului local, va crește atractivitatea orasului pentru investitori determinând dezvoltarea unor activități economice conexe, și se vor oferi locuitorilor condiții mai bune pentru petrecerea timpului liber, se vor îmbunătăți ofertele pentru turismul de weekend pentru populația din raion și republica, vizitatorii din străinătate.

Actiunile care sunt recomandate:

- a) amenajarea zonelor de agrement conform standardelor moderne (securitate, accesibilitate, confort, etc)
- b) amenajarea obiectelor cu valoare patrimonială
- c) Construirea spațiilor de cazare și de alimentație publică;
- d) Refacerea infrastructurii de acces la obiectivele turistice (grotele Duruitoarea Veche și Proscureni, defileul Duruitoarea Veche) și a zonei verzi adiacente.
- e) Realizarea unor parcuri în centrul orasului și lângă zonele cu obiective turistice;
- f) Iluminarea și semnalizarea obiectivelor turistice;
- g) Amenajarea unui centru public de recreere sportivă (alei bowling, mese de tenis, piste pentru biciclete și role etc.)
- h) Crearea unui centru informational pentru deservirea turistilor

2. Promovarea potentialului turistic:

Se recomandă crearea unui pachet de promovare a potentialului turistic prin colaborarea cu agentii de turism, asociatii și fundatii, alte autorități publice, pentru următoarele categorii de turism:

Turismul de agrement: datorită existenței bazinului de acumulare a apei, zonei de litoral favorabile și peisajului acest tip de turism este deja dezvoltat, neatinând la faptul că nu sunt dezvoltate condiții comunale;

Agroturismul: datorită cadrului natural și activităților agricole specifice se poate dezvolta acest tip de turism, în special prin amenajarea fermelor de subzistentă și autorizarea acestora ca ferme agroturistice.

Turismul cultural: meșteșugul broderiei, crosetării, picturii pe sticlă, etc reprezintă un potential turistic important.

Turismul gastronomic, dat fiind faptul că gospodinele dețin secrete culinare, iar produsele nu sînt contaminate cu chimicilate.

Turismul sportiv: dat fiind faptul că în apropiere se află mai multe monumente culturale și naturale (o sută de movile, rezervația Pădurea Domnească, La castel, etc) pot fi organizate trasee cu bicicleta.

Domeniile turistice pot fi puse în valoare prin lucrări de îmbunătățire a accesului și de amenajare peisagistică a locațiilor, și pot fi incluse în circuite turistice mai ample, la nivel raional sau regional.

Actiunile care sunt recomandate:

- a) Reabilitarea clădirilor și a obiectivelor cu valoare de patrimoniu cultural și natural;
- b) Realizarea unor parteneriate pentru punerea în valoare a patrimoniului moștenit;
- c) Dezvoltarea unor pachete turistice „de sfârșit de săptămână” prin organizarea și promovarea unor evenimente specifice, de exemplu oferte culinare, muzică specifică, organizarea unor acțiuni sau evenimente atractive.
- d) Dezvoltarea ecoturismului prin parteneriate cu localitățile învecinate;
- e) Crearea rețelei de panouri stradale pentru marcarea obiectivelor turistice și a marării intrărilor în oraș;
- f) Realizarea unui studiu privind potentialul turistic al zonei și posibilitățile de dezvoltare turistică a zonei, dar și pentru identificarea și promovarea unor produse turistice;
- g) Realizarea unor materiale de promovare a ofertei turistice, prin tipărituri (cataloge, albume, broșuri, pliante, reviste), promovarea prin mass-media, prin pagină web, participare la târguri și expoziții de profil și orice alte mijloace adecvate;
- h) Colaborare cu tur-operatorii din țară pentru realizarea unor pachete turistice atractive și promovarea ofertei turistice locale.

Obiectivul specific nr. 2

Dezvoltarea agriculturii

1. Măsurile de valorificare a potentialului de creștere a culturilor cerealiere, pomicole și al altor culturi în teren deschis și arii protejate

În primul rând, ținând cont de potentialul cerealier și pomicol insuficient exploatat al zonei, este necesară crearea unuia sau mai multor centre de colectare, sortare, prelucrare și desfacere a produselor agricole, recomandându-se în acest fel forma de parteneriat public-privat.

De asemenea, trebuie încurajate următoarele tipuri de acțiuni aplicabile altor beneficiari decât cei publici, dar care, conjugate cu eforturile realizate de către consiliul local, contribuie la dezvoltarea de ansamblu a agriculturii în localitate.

Se recomandă:

- a) modernizarea exploatațiilor agricole, beneficiari fiind persoane fizice autorizate, asociații familiale autorizate și persoane juridice constituite în conformitate cu legislația în vigoare, care funcționează în domeniul agricol.
- b) Atragerea investițiilor pentru procesarea și marketingul produselor agricole.
- c) Pentru eficientizarea activității agricole este necesară restructurarea și transformarea fermelor de semi-subzistență în exploatații orientate către piață și înființarea și funcționarea administrativă a grupurilor de producători.
- d) Modernizarea tehnologiilor de producere agricolă: folosirea de soiuri/hibridi de plante bine adaptate condițiilor pedoclimatice; practicarea asolamentului de câmp în cultura mare, pentru producerea de materie primă în industria agroalimentară, textilă, chimică, etc; policultura, în scopul utilizării eficiente a spațiului agricol și creșterea biodiversității; organizarea de asolamente cu îngrășăminte verzi, în scopul ameliorării proprietăților fizice, chimice și biologice ale solurilor degradate.
- e) Instalarea unor sisteme de irigare drept soluție pentru adaptarea la schimbările climatice. Agricultură prin irigații se bazează pe distribuția artificială a apei în terenul agricol pentru înființarea culturilor și asigurarea creșterii plantelor agricole. Alegerea sistemului de irigație conform cu necesitățile și condițiile locale privind suprafața, tipul de cultură și însușirile solului reprezintă cerințele de bază într-un sistem de management agricol durabil,
- f) Inițierea unor terenuri de creștere a producției agricole în spații protejate

2. Măsuri pentru dezvoltarea sectorului zoo-tehnic

- a. Activități de instruire a producătorilor
- b. Schimb de experiență
- c. Facilitarea creării mini-fermelor în creșterea diferitor specii de păsări și animale
- d. Implementarea tehnologiilor avansate și raselor noi prin atragerea investițiilor

3. Măsuri privind crearea facilităților legate de dotarea cu utilaje performante a operatorilor industriali și agricoli

Investițiile în structuri moderne de afaceri reprezintă un instrument cheie pentru impulsivarea mediului de afaceri regional și local și creșterea gradului de competitivitate al țării, care poate crea condiții pentru o mai rapidă integrare a economiei naționale în economia europeană.

Obiectivul specific nr. 3

Diversificarea activităților economice

Sectoarele economice reprezentate în orașul Costești pot fi dezvoltate și diversificate datorită existenței resurselor necesare - materiilor prime și forței de muncă, dar și spațiilor disponibile. Sectorul agricol fiind predominant, producția obținută din culturi este folosită atât pentru nevoi proprii cât și pentru comercializare.

Măsurile recomandate în cadrul acestei direcții sunt:

1. Dezvoltarea facilităților de sprijinire a activităților economice

Se recomandă organizarea unor expo-târguri trimestriale specializate ceea ce ar prezenta un potențial deosebit pentru dezvoltarea activităților comerciale din zonă, întâlnind în același timp și nevoile locuitorilor. Astfel, sunt necesare lucrări de amenajare a spațiilor destinate acestor târguri și promovarea evenimentelor la nivelul raionului și zonei.

Acțiuni recomandate:

- a) Parteneriate public-private cu magazine alimentare / supermarketuri cu renume și angajarea forței de muncă locale;

- b) Amenajări / reabilitări / dotări de spații / structuri de sprijinire cu internet, utilități pentru întreprinzători;
- c) Construirea / amenajarea de piețe agroalimentare (fixe sau mobile) cu producători locali, modernizarea și diversificarea celor existente;
- d) Crearea unui serviciu de informare pentru investitori;
- e) Crearea spațiilor de păstrare și industriei de prelucrare a materiei prime agricole locale;
- f) Amenajarea unui centru expozițional și organizarea de târguri tematice.

2. Identificarea și stimularea unor noi afaceri în mediul rural

Contextul socio-economic actual care caracterizează orasul Costești permite identificarea unor posibile noi afaceri pe care primăria le poate populariza prin intermediul paginii de internet sau prin alte mijloace aflate la dispoziția sa, iar în funcție de condițiile concrete, instituția poate oferi facilități pentru întreprinzători / investitori, inclusiv de ordin fiscal.

Astfel, se recomandă înființarea unor unități de întreținere și reparații mecanice destinate utilajelor diverse aflate în proprietatea agenților economici activi din agricultură.

Pentru deservirea populației orasului, dar și a agenților economici activi în vederea sustinerii unei dezvoltări durabile a acestora, este nevoie de diversificarea sectorului de prestări servicii, așa cum sunt serviciile bancare, notariale etc.

Actiuni recomandate:

- a) Modernizarea și dotarea corespunzătoare unor spații destinate târgurilor;
- b) Crearea spațiului și înființarea unui notariat;
- c) Înființarea unor servicii auto și a unui atelier reparații tractoare, combine și mașini agricole;
- d) Înființarea unui atelier de producție obiecte de artizanat (broderie, croșetare, lemn, lut, etc);
- e) Înființarea unui atelier de cizmărie;
- f) Înființarea unui atelier de confecționare a straielor populare

Directia nr. 4: Dezvoltarea capitalului uman

Pentru a asigura resurse umane calificate care să susțină procesul de dezvoltare locală a orasului din punct de vedere economic, considerăm necesară stimularea unor măsuri de instruire, calificare sau formare a cetățenilor orasului - a tinerilor sau altor persoane care renunță la activitatea în agricultura de subsistență.

Astfel, se propune colaborarea cu ATOFM Rîșcani și cu organizații non-profit acreditate pentru organizarea anumitor cursuri de formare și reconversie, inclusiv în domeniul turismului. Pentru accesarea unor fonduri din străinătate, se propune înființarea unui centru de formare și calificare a resurselor umane la nivelul orasului.

Actiuni recomandate:

- a) Realizarea de anchete de către parteneri în vederea stabilirii necesarului de informare, formare și reconversie profesională astfel încât să se răspundă nevoilor de pe piața muncii;
- b) Organizarea unor cursuri de reconversie profesională pentru persoanele active neocupate;
- c) Organizarea unor cursuri pentru dezvoltarea abilităților antreprenoriale;
- d) Organizarea unor cursuri de perfecționare și formare profesională pentru populația activă implicată în activități non-agricole;

- e) Solicitarea unor finanțări prin structura partenerială administrație publică - ONG în cadrul Fondului Ecologic Național, Fondul Culturii, Fondului pentru Tineret, cât și din fonduri externe;
- f) Organizarea unor cursuri destinate fermierilor de subzistență pentru a-i orienta spre alte activități;
- g) Organizarea în cadrul Centrului pentru Educația Adulților (CEA) de sesiuni/ campanii de informare cu privire la oportunitățile pentru toate aspectele legate de domeniul agricole (subvenții, programe de dezvoltare rurală, condiții de eligibilitate pentru primirea de diverse plăți, prezentare de modele de bună practică, asigurarea unor programe de schimburi de experiență etc.);
- h) Organizarea de cursuri de formare profesională, informare și difuzare de cunoștințe pentru beneficiari Centrului pentru Educația Adulților, care activează în domeniile agriculturii, și industriei agroalimentare. Furnizorii acțiunilor de formare profesională precum și al acțiunilor de informare și difuzare a cunoștințelor sunt entități publice, sau private care activează în domeniul formării profesionale a adulților și/sau informării și difuzării de cunoștințe;
- i) Furnizarea de servicii de consiliere și consultanță pentru fermieri în vederea restructurării și îmbunătățirii performanțelor generale ale activității acestora, consultanță furnizată de entități publice sau private selectate în domeniul eficientizării activității de bază în corespundere cu măsurile de adaptare la schimbările climatice;
- j) Instruirea și formarea furnizorilor de servicii eco-turistice din rândul membrilor comunității locale;
- k) Formarea profesională a resurselor umane din domeniul turismului;
- l) Parteneriate cu centrele de formare pentru organizarea de cursuri de calificare și recalificare pentru persoanele defavorizate;
- m) Realizarea unui studiu privind tendințele prezente pe piața muncii în vederea corelării acestora cu oferta, precum și cu ofertei educationale a instituțiilor de învățământ;
- n) Intensificarea activității de orientare profesională a elevilor și liceenilor în vederea promovării ofertelor locale de angajare
- o) Organizarea sistematică a târgurilor locale de oferte de muncă în parteneriat cu A.T.O.F.M. Rîșcani

Directia nr. 5:

„Protejarea mediului înconjurător, reducerea riscurilor de dezastre naturale și adaptarea la schimbări climatice”

Obiectivul specific nr. 1

Crearea unui sistem centralizat de alimentare cu apă și canalizare:

Orasul Costesti si satul Duruitoarea Veche dispin de sistem de alimentare cu apă și canalizare a agentilor economici și gospodariilor. Satele Damascani si Pascauți de asemenea utilizați nu dispun, ceea ce mărește vulnerabilitatea populației și a mediului înconjurator împotriva efectelor de orice tip de contaminare a apei potabile și solului.

Se recomanda urmatoarele masuri:

- 1. Proiectarea și construirea rețelei de apă și canalizare pentru deservirea tuturor consumatorilor casnici și economici din comuna Costești;**
- 2. Implementarea unor masuri de management al apelor subterane și de suprafață;**
- 3. Implementare unor masuri de aparare împotriva inundațiilor și alunecărilor de teren în zonele predispușe;**
- 4. Campanii de informare și conștientizare a populației**

Acțiunile ce se recomanda în cazul măsurilor de mai sus sunt:

- a) Proiectarea și construirea rețelei de apă și canalizare pentru a asigura accesul tuturor locuitorilor la servicii calitative,
- b) Proiectarea și reconstrucția stației de epurare;
- c) Campanii de ecologizare a cursurilor de apă, în special primăvara, la topirea zăpezilor și începerea ploilor torențiale;
- d) Lucrări de regularizare a cursurilor râurilor și pârâelor în zonele cu potențial mare de inundabilitate;
- e) Lucrări de stabilizare a terenurilor în zonele unde se produc alunecări de teren;
- f) Încheierea unui parteneriat cu Inspecția Ecologică pentru publicarea pe site-ul Primăriei a informațiilor legate de gradul de poluare a apelor din zonă;
- g) Editarea de materiale informative privind consumul rațional de apă, colectarea selectivă a deșeurilor, păstrarea cursurilor de apă curate etc;
- h) Organizarea unui management eficient în menținerea salubrității în zona de adăpost pe malurile r. Prut

Obiectivul specific nr. 2

Crearea unui sistem de colectare selectivă a deșeurilor și depozitarea temporară a acestora până la depunerea lor finală:

Măsurile și acțiunile recomandate sunt:

- 1. Achiziționarea unor pubele pentru categorii de deșuri;**
- 2. Crearea unor centre de colectare a deșeurilor pe categorii;**
- 3. Editarea de materiale de informare privind colectarea selectivă a deșeurilor;**
- 4. Acțiuni pentru atragerea copiilor și tinerilor în activități cu caracter ecologic, inițierea participanților în voluntariatul pentru mediu.**
- 5. Lichidarea gunoiștilor neautorizate din teritoriu**

Obiectivul specific nr. 3

Utilizarea energiilor alternative:

Eficiența energetică, utilizarea rațională a resurselor naturale și gestionarea eficientă din punct de vedere economic a echipamentelor constituie cerințe cheie pentru durabilitatea serviciilor publice de utilitate. Cerințele dezvoltării durabile sunt legate de eficiența energetică sporită a clădirilor, mijloace ecologice de transport, iluminat și încălzit, astfel încât sunt prioritare următoarele măsuri pe termen mediu și lung:

- 1. Reducerea pierderilor de energie termică;**
- 2. Introducerea sistemelor ecologice de iluminat și încălzit;**
- 3. Campanii de informare și conștientizare a populației.**

Principalele acțiuni / proiecte care pot fi promovate de administrația locală în cadrul celor trei măsuri menționate sunt:

- a) Campanii de informare pentru reabilitarea termică a locuințelor de către populație;
- b) Campanii de informare și conștientizare a populației, în special la lansarea programelor tip „Economia verde”;
- c) Implementarea „achizițiilor verzi” în cadrul instituțiilor publice;
- d) Înființarea unor sisteme de alimentare cu energie electrică prin conversia energiei solare;
- e) Introducerea iluminatului ecologic stradal și în instituții;
- f) Realizarea unui studiu privind introducerea centralelor pe biomasă sau rumegus pentru încălzirea instituțiilor;
- g) Înființarea unor sisteme de alimentare cu biogaz pentru necesitățile proprii
- h) Reabilitarea termică a instituțiilor (anvelopa clădirilor);
- i) Auditarea energetică a instituțiilor publice locale;
- j) Introducerea panourilor solare și transformarea instituțiilor publice în clădiri independente energetic;
- k) Campanii de informare a populației referitoare la etichetarea produselor electrocasnice.

Obiectivul specific nr. 4

Conservarea și protejarea cadrului natural

Localitatea dispune de un fond funciar important dar, în pofida potențialului rezidențial și turistic, în comună nu există parcuri amenajate. Caracteristicile reliefului determină riscuri naturale de alunecări și degradări. De aceea, se recomandă următoarele măsuri:

1. Reducerea riscului de producere a dezastrelor naturale

Sunt necesare măsuri de realizare a unui management durabil al fondului funciar, de stabilizare a terenurilor degradate și a terenurilor cu risc de alunecare.

- a) Îndiguirea zonelor inundabile;
- b) Acțiuni de regenerare și conservare a fondului forestier;
- c) Împădurirea terenurilor degradate și în curs de degradare;
- d) Realizarea unor centuri verzi, perdele de protecție;

2. Valorificarea cadrului natural

Sunt necesare lucrări peisagistice pentru punerea în valoare a cadrului natural-cultural și creșterea atractivității zonei Costești-Stînca . Crearea parcurilor, traseurilor de biciclist, crearea utilităților în zonele de agrement este o măsură care are de asemenea funcțiuni sociale, oferind alternative de petrecere a timpului liber pentru locuitorii orașului , în principal pentru cei tineri.

Acțiunile recomandate sunt:

- a) controlul și limitarea poluanților evacuați prin apele uzate în apele naturale, reabilitarea și extinderea sistemelor de canalizare și a stațiilor de epurare, atât în mediu urban cât și în mediu rural;
- b) În colaborare cu alte comunități inventarierea detaliată a tuturor elementelor peisagistice din zona Prutului de mijloc ce se pot constitui în obiective de patrimoniu natural și reclamă un regim de protecție
- c) elaborarea unui program de protecție și regenerare a peisajelor natural-culturale din zonă, și a unui ghid privind protecția și punerea în valoare a peisajului cultural al zonei;

- d) Sprijinirea ONG-urilor pentru derularea de programe și activități dedicate tinerilor din localitate;
- e) Amenajarea unor locuri de agrement / terenuri de sport / spații verzi / parcuri, alternativă de petrecere a timpului liber pentru cetățeni și turiști;
- f) Popularizarea și sprijinirea petrecerii timpului liber prin miscare în mass-media locală, rețele de socializare, organizând diverse activități, festivaluri, concursuri;
- g) Organizarea unor târguri / locuri tradiționale de desfacere a produselor naturale din zonă.

4. Măsuri privind adaptarea la schimbări climatice:

În pofida tuturor eforturilor globale de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră, temperature medie globală va continua să crească în perioada următoare, fiind necesare măsuri cât mai urgente de adaptare la efectele schimbărilor climatice. Acest lucru determină necesitatea adaptării la efectele schimbărilor climatice, având în vedere că aceste efecte sunt deja vizibile și inevitabile datorită inerției sistemului climatic:

- a) Modernizarea tehnologiilor de producere agricolă: folosirea de soiuri/hibridi de plante bine adaptate condițiilor pedoclimatice; practicarea asolamentului de câmp în cultura mare, pentru producerea de materie primă în industria agroalimentară, textilă, chimică, etc; policultura, în scopul utilizării eficiente a spațiului agricol și creșterea biodiversității; organizarea de asolamente cu îngrășăminte verzi, în scopul ameliorării proprietăților fizice, chimice și biologice ale solurilor degradate.
- b) Instalarea unor sisteme de irigare drept soluție pentru adaptarea la schimbările climatice. Agricultură prin irigații se bazează pe distribuția artificială a apei în terenul agricol pentru înființarea culturilor și asigurarea creșterii plantelor agricole. Alegerea sistemului de irigație conform cu necesitățile și condițiile locale privind suprafața, tipul de cultură și însușirile solului reprezintă cerințele de bază într-un sistem de management agricol durabil,
- c) Inițierea unor terenuri de creștere a producției agricole în spații protejate
- d) Subvenționarea irigațiilor pentru încurajarea exploatării amenajărilor de irigații ce asigură potențial economic mare
- e) construirea unor instalații pentru captarea biogazului, rezultând în reducerea emisiilor de metan, iar energia obținută este utilizată în scopul reducerii combustibililor fosili;
- f) educația, creșterea gradului de conștientizare în rândul fermierilor asupra consecințelor determinate de efectele schimbărilor climatice
- g) revizuirea continuă a strategiilor din agricultură, pentru a asigura flexibilitatea acestora în relație cu efectele schimbărilor climatice și măsurile de adaptare.
- h) instalarea de panouri solare pentru încălzirea apei și a incintelor.
- i) creșterea suprafețelor împădurite prin refacerea celor degradate și prin crearea altora în zone favorabile;
- j) proiectarea și implementarea unor soluții pentru colectarea și utilizarea apei din precipitații;
- k) eficientizarea termică a clădirilor de menire socială și a locuințelor;
- l) utilizarea mai eficientă și conservarea apei prin reabilitarea instalațiilor de transport și distribuție și prin modificări tehnologice (promovarea tehnologiilor cu consum redus de apă, etc.);
- m) modificări în stilul de viață al oamenilor (reducerea cerințelor de apă, utilizarea pentru anumite activități a apei recirculate, etc.);
- n) creșterea gradului de recirculare a apei pentru nevoi industriale;
- o) reducerea pierderilor în rețele de distribuție (de la 50% în prezent la 20% în 2025);
- p) atragerea utilizatorilor în eforturile de economisire a apei prin sisteme educaționale;
- q) introducerea tehnologiilor performante în procesele tehnologice pentru producția de apă

potabilă și epurare a apelor uzate;

- r) reutilizarea apelor epurate și transformarea acestora într-o importantă sursă pentru acoperirea necesarului industrial și public, având calitate non-potabilă;
- s) promovarea unor sisteme de prevenire și intervenție rapidă eficientă în cazul apariției fenomenelor meteorologice extreme;

Directia nr. 6: „Consolidarea capacității administrative la nivel local”

Obiectivul specific nr. 1

Dezvoltarea resurselor umane din administrație:

Dezvoltarea capacității administrative reprezintă un demers important de modernizare a instituției, care trebuie transformat într-o preocupare continuă. Instruirea și formarea continuă a personalului din primărie în domeniile specifice de activitate este de mare importanță mai ales în domeniul managementului proiectelor cu finanțare nerambursabilă.

Pe termen mediu, pe măsură ce contextul economico-social va permite modificarea și extinderea organigramelor primăriilor, este importantă urmărirea creării unui departament specializat în atragerea și utilizarea fondurilor nerambursabile, compus din personal instruit în acest domeniu.

Recomandăm pentru atingerea acestui obiectiv implicarea persoanelor deja instruite în domeniu sau a celor care au acumulat experiență practică, atragerea tinerilor absolvenți de studii superioare, colaborarea cu sectorul asociativ, cu instituțiile administrației publice raionale.

Având în vedere existența infrastructurii educaționale și de sănătate în localitate, considerăm că este oportună și accesarea unor fonduri nerambursabile care să ducă la creșterea capacității administrative a managerilor acestor instituții în special în relația cu administrația publică locală, în scopul creșterii calității serviciilor oferite, în contextul descentralizării.

Acțiunile identificate sunt:

- 1. Organizarea de cursuri de specializare a funcționarilor implicați în procesul de formulare și implementare a politicilor publice;**
- 2. Module de pregătire profesională;**
- 3. Training pentru funcționarii publici din administrația publică locală inclusiv pentru reprezentanții autorităților locale în consiliile de administrație ale școlilor;**
- 4. Training în domeniul evaluării performanțelor serviciilor publice;**

Obiectivul specific nr. 2

Dezvoltarea activității de relații publice

Îmbunătățirea unei asemenea activități este esențială și necesită următoarele trei categorii de resurse:

- a) Resurse umane care să fie pregătite în domeniul legislației privind transparența actului decizional și liberul acces la informațiile publice. Recomandăm de asemenea organizarea unor întâlniri semestriale cu cetățenii, sub forma unor dezbateri publice cu privire la stadiul investițiilor și măsurile preconizate;
- b) Existența unor spații adecvate, cu vizibilitate, având această destinație
- c) Dotarea și echiparea adecvată.

Măsurile identificate în cadrul acestui obiectiv specific:

- 1. Creșterea transparenței și credibilității în fața cetățenilor**
- 2. Dezvoltarea instituțională**

Astfel, principalele **actiuni / proiecte** care pot fi promovate de administratia locală sunt următoarele:

- a) Amenajarea unei „cutii a primarului”, adresă e-mail pentru sesizări, propuneri ale cetățenilor;
- b) Organizarea unor dezbateri publice periodice;
- c) Analiza problemelor specifice furnizării serviciilor publice în vederea simplificării și reducerii barierelor administrative pentru cetățeni;
- d) Crearea și Actualizarea permanentă a paginii de internet a Primăriei;
- e) Semnalizarea prin panouri sau plăci informative a tuturor investițiilor realizate de către administratia publică locală;
- f) Lansarea unui buletin informativ lunar

Obiectivul specific nr. 3

Modernizarea instrumentelor de lucru

Pentru asigurarea succesului și eficienței unei administrații publice, este necesară implementarea unor sisteme inovative, cum ar fi aplicații sau programe informatice pentru îmbunătățirea nivelului de colectare a impozitelor și taxelor locale, pentru managementul documentelor, pentru evidența financiar contabilă etc., precum și dotarea cu echipamente ITC, birotică.

Măsurile în cadrul obiectivului specific 3:

- 1. Modernizarea bazei materiale a administrației publice locale.**
- 2. Modernizarea bazei informatice a administrației publice locale.**

Cele mai importante **actiuni / proiecte** care pot fi realizate în cadrul acestui obiectiv sunt:

- a) Achiziționarea de echipamente de informare și comunicare pentru accesul larg al cetățenilor la informații de interes public;
- b) Implementarea unui sistem de management al proiectelor în sistemul informatic și instruirea personalului implicat;
- c) Dotarea cu echipamente moderne, pachete software pentru eficientizarea activității personalului administrativ.

Partea IV. Planul de măsuri și acțiuni

DIRECTIA DE DEZVOLTARE	OBIECTIVE SPECIFICE	MASURI/ACTIONI	PERIOADA DE IMPLEMENT	RESPONSABILI	SURSE FINANTARE	DE REZULTATE ASTEPTATE	
CRESTEREA ACCESULUI LA SERVICII PUBLICE DE BUNA CALITATE	<i>Îmbunătățirea infrastructurii rutiere</i>	Modernizarea, reabilitarea și mentinerea întregii rețele de drumuri interne	XI-XII.2022	Consiliul Local Consiliul raional	Bugetul local Bugetul raionului Bugetul de stat, Programe naționale Finanțatori străini	15 km de drumuri reabilite în varianta albă Piste pentru bicicliști Pasarele pietonale	
		Modernizarea porțiunii de drum Costești-Duruitoarea Veche	A.2023			1,2 km modernizat	
		Îmbunătățire acces exploatare agricole	a.2023-2025			10 km drum exploatare agricole reabilite în varianta albă	
	<i>Cresterea gradului de protecție și siguranță al cetățenilor</i>	Instalarea unei rețele de camere de monitorizare		a.2023-2025	Consiliul Local	Bugetul local Bugetul raionului Bugetul de stat, Programe naționale Credite și produse bancare Investiții proprii ale operatorului de specialitate Programe de finanțare	Camere de supraveghere amplasate în instituții publice, școli, grădinițe, străzi și zone de agrement.
			Renovarea stațiilor de transport public	a.2022			Staiile de transport public renovate
			Eficientizarea rețelei de iluminat public	a.2022-2023			Iluminarea tuturor străzilor cu becuri ecologice cu consum redus de energie
		Dotarea Serviciului		a.2022-2024	Consiliul Local	Echipamente de	

		de Salvatori - voluntari		Consiliul raional		specialitate Sesiuni de instruire a voluntarilor Campanii de informare a populatiei
	<i>Dezvoltarea rețelei de alimentare cu gaze naturale</i>	Montarea rețelei de alimentare cu gaze naturale in toate satele	a.2022-2025	Consiliul Local Operatorul de Specialitate Investitii din strainatate	Bugetul local Bugetul raionului Bugetul de stat, programe nationale Investitii proprii ale operatorului de specialitate Credite si produse bancare Programe de finantare	Or. Costesti si satele limitrofe gazificate
		Măsuri de stimulare a cresterii gradului de racordare la rețeaua de gaze naturale a consumatorilor casnici si economici	a.2022-2025			Cel puțin 30 % de gospodarii sint racordate la sistemul de gazificare
DEZVOLTAREA SOCIO-CULTURALA A ORASULUI	<i>Crearea conditiilor de dezvoltare si crestere a calitatii procesului educational</i>	Lucrări de renovare, reabilitare a Liceului, inclusiv accesul pentru copii cu nevoi speciale	a.2023-2026	Consiliul Local Consiliul raional Directia Invatamint, Tineret si Sport	Bugetul local Bugetul raionului Bugetul de stat, programe nationale Programe de finantare	Conditii create Dotarea cu mobilier Dotări de specialitate
		Reparația capitală a Grădinițelor de copii Costești, Dămășcani, Păscăuți				Conditii create Dotarea cu mobilier Dotări de specialitate
		Amenajarea stadionului in	a.2022-2025			Stadion reparat/amenajat si 5

Costesti si crearea unor locuri de joacă pentru prescolari		locuri de joacă
Constructia stadiodelor si amenajarea terenurilor de joaca in satele Damascani, Duruitoarea Veche si Pascauți	a.2022-2023	Stadioane functionale Terenuri de joaca amenajate
Promovarea modului sănătos de viață	a.2022-2028	Activități de sport la aer și săli Echipe de juniroi și adulți la diverse probe Participarea la competiții zonale și naționale
Continuarea activităților de dotare a unităților de educatie cu material didactic si IT a gradinitei si gimn Pascauti	a.2022-2023	Unitati de educatie dotate cu echipament modern
Masuri de dezvoltare a resurselor umane din învățământ prin implicarea în proiecte inclusive în parteneriat	a.2022-2023	Parteneriate cu alte scoli din raion, țară si străinătate Implementarea sistemului de asigurare a calității în

	cu ceilalti actori locali				scoli
	Asigurarea de facilitati pentru elevi si cadre didactice	In dependenta de necesitati	Consiliul Local Consiliul raional DITS Riscani	Bugetul local	In dependenta de necesitati
<i>Dezvoltarea culturală a comunei</i>	Reparatia capitală a Căminelor culturale Costesti si Duruitoarea	2022-2024	Consiliul Local Consiliul raional Secția cultură	Bugetul local Programe guvernamentale, programe nationale Programe bilaterale Programe ale unor fundatii	Spațiul căminelor culturale amenajate și utilizate,
	Consolidarea identității culturale si punerea in valoare a căminului cultural prin utilizarea spatiilor pentru diverse activitati culturale	2022-2024			O strategie culturală si si program de actiuni Un Comitet consultativ creat Organizarea a cel puțin 2 evenimente cultural-artistice zonale anual Organizarea Zilei orasului Spectacole si festivitati regionale
	Crearea complexului muzeistic Duruitoarea Veche	2022-2023			Complex muzeistic creat
	Lansarea a 2 rute turistice	2022-2023			2 rute turistice create

	Dezvoltarea parteneriatelor naționale și transfrontaliere	2022-2025	Schimb de experiență Organizarea manifestațiilor științifice și culturale Participare la spectacole culturale la nivel național și internațional
--	---	-----------	--

DEZVOLTAREA ASISTENȚEI SOCIALE	<i>Dezvoltarea serviciilor de asistență sociale si medicale</i>	Consolidarea umană și modernizarea tehnică a CMF	2022-2023	Consiliul Local Consiliul raional Directia de Sănătate Publică	Bugetul local Bugetul raionului Bugetul de stat, programe guvernamentale, programe nationale Programe bilaterale Programe ale unor fundatii Sponsorizări	Asigurarea cu 1 medic Dotarea cu echipamente medicale
		Dezvoltarea infrastructurii sociale în zonă si a activităților de asistență socială	2022-2050	Directia Asistenta Sociala		Centru de zi pentru vârstnici Servicii de asistenta sociala la domiciliu Parteneriate cu ONG – uri 1 cantina sociala
			2022-2025			
		Constientizarea populatiei sau a unor categorii specifice cu privire la păstrarea si îmbunătățirea stării de sănătate publică, si la prevenirea comportamentelor antisociale	2022-2024	Consiliul Local Consiliul raional Directia de Sănătate Publică Directia Asistenta sociala Comisariatul de Politie		Campanii de informare si constientizare a populatiei sau categoriilor de risc.
CREAREA CONDITIILOR PENTRU DEZVOLTAREA SI DIVERSIFICAREA SECTORULUI ECONOMIC	<i>Dezvoltarea activității turistice</i>	Dezvoltarea infrastucturii turistice si a serviciilor conexe	2022-2025	Consiliul Local Camera de Comert si Industrie	Bugetul local Bugetul de stat, programe guvernamentale, programe nationale Credite si produse bancare Programe de finantare din	Zone de agreement construite si amenajate Complex muzeistic amenajat Infrastructură de acces la obiectivele turistice creată Sistem de iluminare si semnalizare a

					strainatate	obiectivelor turistice instalate facilitarea dezvoltarii rețelei de cazare Centru informational pentru turisti creat
		Promovarea potentialului turistic	2022-2025	Consiliul Local Camera de Comert si Industria Agenti economici Consiliul raional ONG de profil		Materiale de promovare: Panouri stradale instalate Obiecte promotionale, brosure, pliante, panouri stradale etc Promovare pe site-uri specializate de turism Studiu privind potentialul turistic al zonei Parteneriate tour-operatori
	<i>Dezvoltarea agriculturii</i>	Măsurile de valorificare a potentialului pomicol si cerealier Agricultura în câmp protejat	2022-2025	Consiliul Local Directia Economie Agenti economici	Bugetul local Bugetul de stat, programe guvernamentale, programe nationale Programe externe	Exploatații agricole modernizate Cresterea suprafețelor cultivate cu puieți selectați Înființarea unor noi exploatații agricole / pomicole Amenajarea și modernizarea cailor de acces către proprietățile agricole din localitate Sere și solarii noi înființate Sisteme de irigație

		Măsuri pentru dezvoltarea sectorului zoo-tehinc	2022-2025			instalate Activități de instruire Schimb de experiență Crearea mini-fermelor în creșterea diferitor specii de păsări și animale Implementarea tehnologiilor avansate și raselor noi prin atragerea investițiilor
	<i>Diversificarea activităților economice</i>	Dezvoltarea facilităților de sprijinire a activităților economice	2022-2024	Consiliul Local Camera de Comerț și Industrie Agenți economici Centre de formare profesională	Bugetul local Bugetul de stat, programe naționale Credite și produse Bancare	Programe integrate de finanțare Spații reabilitate, renovate, conectate la internet și utilități Spații amenajate pentru atragerea unor supermarketuri, petrecerea târgurilor ș.a
		Identificarea și stimularea unor noi afaceri în mediul rural	2022-2024			Cresterea numărului de agenți economici la nivel local Cresterea numărului de locuitori angajați pe plan local Crearea spațiilor de păstrare și industriei de prelucrare a materiei prime agricole locale (silosuri) Noi servicii dezvoltate.
DEZVOLTAREA RESURSELOR		Crearea Centrului pentru Educația	2023-2024	Consiliul Local Agenți economici	Bugetul local Bugetul de stat,	CEA creat Necesități de instruire

UMANE		adultilor Crearea sistemului de instruire personala si profesionala a cetatenilor		Centre de formare Profesionala Asociatii obstesti	programe nationale	identificate Cresterea numarului de persoane care au urmat cursuri de perfectionare / calificare /recalificare
PROTEJAREA MEDIULUI INCONJURATOR, REDUCEREA RISCURILOR DE DEZASTRE NATURALE SI ADAPTAREA LA CHIMBARI CLIMATICE	<i>Crearea/ Îmbunătățirea accesului la infrastructura de apă si apă uzată.</i>	Proiectarea și construcția rețelei de canalizare pentru deservirea tuturor consumatorilor casnici, instituții și industriali	2022-2028	Consiliul Local Consiliul raional Operatorul Regional de apa	Bugetul Local Bugetul de stat, Programe nationale Credite si produse bancare Fondul Ecologic National Programe externe	Accesul tuturor locuitorilor la apă de calitate si canalizare, Stație de epurare performantă și epurarea corespunzătoare a apelor uzate
		Măsurile de management al apelor subterane si de suprafață	2022-2025	Consiliul Local Consiliul raional Operatorul Regional de apa		Ecologizarea cursurilor de apă Lucrari de regularizare riului impotriva inundatiilor Managementul durabil al surselor de apă Diminuarea ritmului de crestere a gradului de poluare a apelor
	<i>Îmbunătățirea colectării selective a deeurilor</i>	Campanii de informare si constientizare a populatiei	2022-2025	Consiliul Local Institutiile locale (scoli, biblioteca) Operatorul regional de apa ONG-uri de profil		Sistem de management al deeurilor performant Materiale de informare editate Centre de colectare a deeurilor pe categorii create Dotarea populatiei si agentilor economici cu

					<p>pubele pentru colectare selectivă</p> <p>Actiuni de informare</p>
<i>Utilizarea energiilor alternative</i>	Reducerea pierderilor de energie termică	2022-2025	Consiliul Local Consiliul raional Agentia Ecologica din r. Riscani Agenti economici ONG-uri din domeniul protectiei mediului	Bugetul Local Bugetul de stat, Programe nationale Credite si produse bancare Fondul Ecologic National Programe transfrontaliere	<p>Reabilitarea termică a Institutuilor</p> <p>Reabilitarea termică a locuintelor</p> <p>Certificarea energetică a clădirilor institutiilor publice</p> <p>Achiziții verde implementate in institutii</p> <p>Sisteme de alimentare cu energie electrică prin conversia energiei solare instalate</p> <p>Cresterea eficientei Energetice</p> <p>Centrale pe biomasa utilizate in institutii si in locuinte</p>
	Introducerea sistemelor ecologice de iluminat si încălzit	2022-2024			<p>Introducerea panourilor solare ca surse de încălzire si preparare a apei calde pentru institutii si pentru locuinte</p> <p>producerea biogazului pentru necesitățile agricole si casmnice</p> <p>Înfiintarea unor sisteme de alimentare cu biogas pentru necesitățile proprii</p> <p>Reabilitarea termică a institutiilor (anvelopa</p>

					clădirilor);
	Campanii de informare și constientizare a populației	2022-2026	Consiliul Local Agentia Ecologica DITS Riscani ONG-uri de profil		Editarea de materiale de informare Actiuni de informare desfășurate de Ziua Pamintului – 8 aprilie, Ziua Mediului – 5 iunie Ziua Internațională a Apei – 22 decembrie
<i>Conservarea și protejarea cadrului natural</i>	Reducerea riscului de producere a dezastrelor naturale	2022-2025	Consiliul Local Consiliul raional Serviciul pentru protecția Civilă și Situații Exceptionale Agentia Ecologica Agentia Apele Moldovei	Bugetul raional Bugetul de stat, Bugetul local Programe naționale Programe externe	Perdele de protecție / centuri verzi Împădurirea terenurilor cu risc de alunecare Introducerea interdicțiilor de construire în Planul Urbanistic General Diguri de protecție împotriva inundațiilor
	Înființarea unui Parc amenajat cu locuri de joacă și recreere, creșterea suprafețelor zonelor verzi	2022-2024			Înființarea unui parc Creșterea cu 25% a suprafeței zonelor verzi în următorii 5 ani
	Valorificarea cadrului natural	2025-2026			Complex muzeistic creat Program de protecție și regenerare a peisajelor natural-culturale realizat Locuri de agrement / terenuri de sport / spații verzi / parcuri, alternativă de petrecere a timpului liber pentru cetățeni și

						turiști amenajate Sistemelor de canalizare construit Stația de epurare reabilitată și modernizată
<i>Adaptarea la schimbări climatice</i>	Modernizarea tehnologiilor de producere agricolă	2023-2025	Consiliul Local Consiliul raional Agentia Ecologica din r. Riscani Agenti economici ONG-uri din domeniul protecției mediului	Bugetul local Bugetul de stat, Bugetul raional Programe naționale Programe externe	Tehnologii noi utilizate (policultura, hibrizi și soiuri noi, organizarea de asolamente cu îngrășăminte verzi, creșterea plantelor în spații protejate)	
	Instalarea și utilizarea eficientă a sistemelor de irigare	2024-2026			Se utilizează sisteme de irigare performante	
	Creșterea eficienței energetice				Panouri solare construite, instalații pentru captarea biogazului Colectarea apei din precipitații	
	Modificări în stilul de viață al oamenilor	2022-2025			Conservarea apei prin reabilitarea instalațiilor de transport Creșterea gradului de recirculare a apei pentru nevoi industriale Reducerea pierderilor în rețele de distribuție Atragerea utilizatorilor în eforturile de economisire a apei prin sisteme educaționale	
CONSOLIDAREA	<i>Dezvoltarea resurselor umane din</i>	Instruirea și formarea continuă a	2022-2025	Consiliul Local Consiliul raional Centre de formare	Bugetul local Bugetul raionului Proiecte de instruire	CertIFICATE / diplome de participare / absolvire a cursurilor în sfera

CAPACITĂȚII ADMINISTRATIVE LA NIVEL LOCAL	<i>administratie</i>	personalului		profesională	derulate de autorități nationale si raionale	de achizitii publice, management financiar etc
		Cresterea capacității administrative a managerilor institutiilor publice	2022-2023			Certificate / diplome de participare / absolvire a unor cursuri de management financiar, educational, cultural etc
	<i>Îmbunătățirea activității de relatii publice</i>	Cresterea transparenței si credibilității în fata cetățenilor	2022-2025	Consiliul Local Consiliul raional Primaria s. Mihailenii	Bugetul local Bugetul raionului Programe nationale si guvernamentale Programe transfrontaliere Programe ale unor Fundatii	Întâlniri periodice cu cetățenii Cresterea gradului de informare publică Cresterea gradului de participare a cetățenilor la luarea deciziilor
		Dezvoltarea instituțională	2022-2024			Parteneriate / asociatii de dezvoltare intercomunitară /protocoale de colaborare
		Dezvoltarea parteneriatelor intercomunitare la nivel național și internațional	2022-2025			Schimb de experiență Vizite de studiu Acțiuni și proiecte realizate în comun
	<i>Modernizarea instrumentelor de lucru</i>	Modernizarea bazei materiale a administratiei publice locale	2022-2023	Consiliul Local	Bugetul Local Sponsorizari	Reabilitarea spatiilor de lucru Dotarea cu mobilier Achizitia de birotică
Modernizarea bazei informatice a		2022-2025	Consiliul Local	Bugetul Local Sponsorizari	Achizitia de echipamente IT noi, Upgradarea	

		administratiei publice locale				echipamentelor existente Conexiune la internet pentru fiecare angajat Implementarea sistemului de semnătură electronică
--	--	-------------------------------------	--	--	--	---

V. SURSE DE FINANTARE DISPONIBILE

La nivelul administratiilor publice locale, exista o plaja variata de surse de finantare pentru proiectele de investitii de interes local.

Alegerea celei mai optime surse de finantare pentru un proiect de investitii dezvoltat la nivel local, implica o buna cunoastere a legislatiei nationale in vigoare, a legislatiei europene in materie de fonduri, a Programelor Operationale aferente fondurilor UE, precum si a nevoilor curente si viitoare ale comunitatii locale.

Ca urmare, pentru un obiectiv de investitie local, puntem considera una sau mai multe surse de de finantare:

- a) Bugetul local
- b) Bugetul raionului Rîșcani
- c) Bugetul de stat
- d) Programe guvernamentale
- f) Programe de cooperare transfrontalieră
- g) Granturi
- h) Institutii financiare interne si international
- I0 Alte surse de finantare (ambasade, fundatii, organizatii).

5.1. Bugetul local

Potrivit LEGEA nr. 397-XV din 16.10.2003 privind finanțele publice locale , posibilele venituri la bugetul local, pot fi: “Art. 4. - (1) Veniturile bugetelor locale se constituie din impozite, taxe, alte venituri prevăzute de legislație și se formează din:

- a) venituri proprii;
- b) mijloace speciale;
- c) defalcări, conform cotelor procentuale, de la impozitele și taxele de stat, stabilite prin prezenta lege;
- d) transferuri cu destinație generală;
 - transferuri cu destinație specială;
 - granturi;
- e) fonduri speciale.

2. Totodata consiliul local are in atributii aprobarea documentatiei tehnico-economice pentru lucrarile de investii de interes local, a strategiei de dezvoltare economico-sociale, de mediu pentru localitate, precum si asigurarea realizarii diverselor lucrari si masuri privind procesul mediul si furnizarea diverselor servicii publice.

5.2. Bugetul raionului Rîșcani

O alta sursa de finantare la nivel local, este reprezentata de Bugetul raional, in care pot fi repartizate fonduri, pentru echilibrarea bugelor locale.

5.3. Bugetul de stat

Transferurile consolidabile de la bugetul de stat către bugetele locale se acordă pentru investiții finanțate din imprumuturi externe la a căror realizare contribuie și Guvernul, potrivit legii, și se aprobă anual, în poziție globală, prin legea bugetului de stat.

Din bugetul de stat, prin bugetele unor ordonatori principali de credite ai acestuia (ministerele și agențiile), precum și din alte bugete, se pot acorda transferuri către bugetele locale pentru finanțarea unor programe de dezvoltare sau sociale de interes național, raional ori local.

5.4. Programe guvernamentale

Principalele programe guvernamentale sunt:

5.4.1. Fondul National de Dezvoltare Regională;

Obiectivele de investitii care pot fi finantate în cadrul acestui program trebuie să vizeze unul dintre următoarele domenii specifice:

- a) realizare/extindere/reabilitare/modernizare a sistemelor de alimentare cu apă și stații de tratare a apei;
- b) realizare/extindere/reabilitare/modernizare a sistemelor de canalizare și stații de epurare a apelor uzate;
- c) realizare/extindere/reabilitare/modernizare /dotare a unităților de învățământ preuniversitar;
- d) realizare/extindere/reabilitare/modernizare/dotare a unităților sanitare din mediul rural;
- e) reabilitare/modernizare a drumurilor publice clasificate și încadrate în conformitate cu prevederile legale în vigoare, ca drumuri județene, drumuri de interes local, respectiv drumuri comunale și/sau drumuri publice din interiorul localităților;
- f) realizare/modernizare/reabilitare de poduri, podete sau punți pietonale;
- g) realizare/extindere/reabilitare/modernizare a unor obiective culturale de interes local, respectiv biblioteci, muzee, centre culturale multifuncționale;
- h) realizare/extindere/modernizare de platforme de gunoi;
- i) realizare/extindere/reabilitare/modernizare a pietelor publice, comerciale, târguri, oboare, după caz;
- j) realizare/extindere/reabilitare/modernizare bazelor sportive.

Finanțarea Programului se asigură din transferuri de la bugetul de stat, în limita fondurilor aprobate anual cu această destinație în bugetul Ministerului Dezvoltării Regionale, pe subprogram

5.4.2. Fondul Ecologic Național

FEN activează în baza Legii privind protecția mediului înconjurător nr.1515 din 16.06.1993 și Regulamentului privind fondurile ecologice (aprobat prin HG nr.988 din 21.09.1998). Mijloacele Fondului Ecologic Național (FEN) pot fi folosite doar pentru activități de implementare a planurilor și programelor naționale de acțiuni în domeniul protecției mediului:

- a) lucrări de micșorare a emisiilor în atmosferă,
- b) diversărilor în obiectivele acvatice,
- c) managementul deșeurilor și salubritate,
- d) aprovizionarea cu apă potabilă, canalizare și epurare,
- e) protecția resurselor acvatice,
- f) restabilirea și crearea pădurilor și spațiilor verzi,
- g) prevenirea alunecărilor de teren și eroziunii solurilor,
- h) ameliorarea calității bazinului aerian,
- i) reconstrucția și protecția ecosistemelor naturale,
- j) conservarea diversității biologice,
- k) cercetări științifice în domeniul protecției mediului,
- l) prevenirea sau lichidarea consecințelor calamităților naturale,
- m) conștientizarea ecologică a populației,
- n) surse de energie renovabilă,
- o) achitarea cotizațiilor la acordurile și convențiile internaționale.

5.4.3. Fondul Culturii al Moldovei

Fondul Culturii acordă sprijin financiar sub formă de granturi persoanelor juridice de drept public și privat, precum și persoanelor fizice în condițiile prezentei legi și regulamentelor.

Granturile se acordă pentru :

- a) realizarea de proiecte și programe din toate domeniile culturii și artei în funcție de prioritățile anuale stabilite de către Consiliul de administrare;
- b) dezvoltarea de proiecte artistice individuale;
- c) susținerea activităților de studii, formare profesională, cercetare sub formă de burse de studii.

În scopul dezvoltării sectorului privat, Guvernul Republicii Moldova mobilizează de la partenerii săi de dezvoltare bani în condiții preferențiale. Beneficiind de această asistență (scheme de credit, granturi sau subvenții), antreprenorii moldoveni pot să-și dezvolte afacerile, să-și crească semnificativ calitatea

și capacitatea de export a produselor, astfel devenind mai competitivi și creând noi locuri de muncă. Ratele dobânzii la aceste finanțări preferențiale sunt mai joase, sau, în cadrul granturilor și subvențiilor, nu există. De asemenea, perioada de rambursare a împrumuturilor este de câteva ori mai mare decât la creditele comerciale, multe din ele având și perioade de grație. Astfel, încercăm să oferim antreprenorilor noștri o sursă de finanțare accesibilă și de termen lung pentru dezvoltarea afacerilor.

Portalul www.finantare.gov.md oferă informație generală despre toate oportunitățile de finanțare a afacerilor: ratele dobânzii, finanțatorii, bănci sau instituții participante, perioada de grație, termenul de scadență, suma totală disponibilă și altele. Informația dată este permanent actualizată de către Cancelaria de Stat.

VI. METODOLOGIA DE IMPLEMENTARE ȘI CONTROL A STRATEGIEI DE DEZVOLTARE ECONOMICĂ ȘI SOCIALĂ A ORASULUI COSTESTI PENTRU PERIOADA 2016-2020

Punerea în practică a unui astfel de demers strategic implică mobilizarea tuturor actorilor locali interesați. De aceea, este recomandabilă o abordare partenerială pentru întregul proces, întrucât rezolvarea problemelor necesită participarea mai multor instituții și serie de măsuri succesive și complementare. Deși coordonarea proiectelor și atingerea țăintelor asumate sunt în responsabilitatea Consiliului Local, metodele și instrumentele de intervenție ale acestuia sunt limitate. Pentru o dezvoltare unitară, cu beneficii pentru toți actorii implicați, proiectele stabilite necesită formarea unor parteneriate, dar și acțiuni independente ale partenerilor care să contribuie la un scop comun.

Documentul strategic constituie atât un document definitoriu pentru activitatea Consiliului Local în perioada 2022-2028, cât și un document orientativ pentru ceilalți actori publici și privați din localitate, inclusiv pentru a oferi cetățenilor o imagine asupra direcției spre care se orientează orasul Costestii.

Implementarea și monitorizarea proiectelor din strategie va intra sub apanajul **Grupului Strategic de Monitorizare a Implementării Strategiei de Dezvoltare**, implicând o persoană responsabilă, desemnată drept coordonator implementare strategie. Coordonatorul implementare strategie va lucra îndeaproape în special cu următoarele direcții din cadrul/subordinea Consiliului Local:

Monitorizarea implementării strategiei se va realiza pe baza indicatorilor intermediari stabiliți pentru fiecare obiectiv strategic. Având ca fundament rezultatele anului în curs, corelate cu planul de acțiuni stabilit, Consiliul Local va evalua anual implementarea strategiei și va stabili prioritățile pentru anul următor, în baza documentelor și propunerilor inițiate de **Grupul Strategic de Monitorizare a Implementării Strategiei**.

În cadrul procesului de stabilire a priorităților, echipa de implementare va avea în vedere principalele disfuncționalități și nevoi ale comunității, perspectivele și potențialul de dezvoltare pentru fiecare domeniu identificat, aspecte dezvoltate în cadrul Analizei Diagnostic.

Procesul de monitorizare și evaluare a Strategiei

Activitatea de monitorizare reprezintă o etapă esențială a procesului de planificare strategică întrucât permite compararea intermediară pe bază de date între obiectivele și activitățile implementate și rezultatele intermediare atinse.

Un proces eficient de monitorizare contribuie la procesul de planificare strategică per ansamblu, inclusiv prin indicarea unor componente strategice care au nevoie de ajustări semnificative, cu probleme sau care, din contră, performează și au nevoie de investiții suplimentare.

Rezultatele procesului de monitorizare se constituie, pe lângă alte componente, într-un instrument managerial important, permițând conducerii Consiliului Local Costesti să decidă asupra activității instituției pe baza unor dovezi fundamentate. Acesta permite analiza activităților Strategiei, rezultatelor intermediare ale bugetului alocat, precum și identificarea riscurilor ce pot apărea în etapa de implementare a proiectelor din lista de proiecte a Strategiei de dezvoltare a orasului.

Demersul de planificare strategică trebuie să ia în considerare necesitatea unui proces de evaluare, coerența programelor și rezultatele vizate. Evaluarea trebuie să se bazeze pe elemente structurale serioase și să fie realizată de grupuri specializate pe domenii de interes. Efortul de evaluare trebuie să

țină seama de caracteristicile grupurilor de cetățeni din orasul Costesti și să aibă un caracter permanent (care să includă și monitorizare nu doar evaluări finale).

Având în vedere perioada de 5 ani de planificare strategică, se impune efectuarea unor analize intermediare, care să indice în ce măsură operațiunile programului se desfășoară conform programării și la timp, precum revizuirea programului în cazul identificării unor disfuncționalități.

Culegerea datelor necesare va fi realizată la nivelul structurilor direct responsabile de gestiunea unui anumit domeniu de activitate din subordinea primăriei. Această sarcină asigură culegerea unor date exacte legate de activitățile implementate. De asemenea, structurile care culeg datele sunt cele mai în măsură să aprecieze acuratețea acestora.

În vederea facilitării procesului de monitorizare, Consiliul local va forma un **Grup Strategic de Monitorizare a Implementării Strategiei**, compus din consilieri și cetățeni activi. La activitatea grupului pot fi cooptați și experți din diferite domenii din afara comunității (specialiști din cadrul instituțiilor, firmelor, asociații obștești, etc).

Grupul Strategic de Monitorizare a Implementării Strategiei va asigura activitatea de analiză primară a tuturor datelor primite, pe obiective strategice, și informarea Consiliului Local și a primarului în legătură cu progresul procesului de implementare a Strategiei, întocmirea unor rapoarte sintetice privind stadiul activităților.

Astfel, *principalele atribuții ale controlului și monitorizării* unui proiect/strategie sunt următoarele:

- ❖ Urmărirea realizării activităților și a bugetului, în conformitate cu previziunile proiectului;
- ❖ Analizarea și urmărirea performanțelor proiectului;
- ❖ Replanificarea activităților proiectului conform unui scenariu dinamic, în funcție de necesitățile identificate la un moment dat;
- ❖ Transmiterea obiectivelor proiectului.

Metodologia de implementare și control a Strategiei va ține seama și de aspecte manageriale orizontale, cum ar fi asigurarea unui management eficient al timpului pentru activități și proiecte, monitorizarea riscurilor de natură financiară sau legate de procesele de achiziții publice și, nu în ultimul rând, utilizarea unor mijloace moderne de management al resurselor umane pentru asigurarea unui personal adecvat obiectivelor și activităților implementate.

În cadrul acestei metodologii, **evaluarea** demersului de realizare a strategiei reprezintă un factor important, necesar pentru remedierea unor eventuale probleme de management sau de coerență în derularea activităților Strategiei. **Prin instrumentul evaluării** se apreciază dacă obiectivul inițial a fost atins în perioada de implementare, în intervalul de timp și bugetul alocat. Vor fi utilizate mai multe metode de evaluare, de la *evaluarea ex-ante* pentru asigurarea resurselor adecvate pentru implementare și un plan de management eficient, la *evaluarea ex-post* pentru facilitarea gradului de realizare a obiectivelor stabilite în faza de planificare strategică, analiza rezultatelor obținute și identificarea impactului implementării proiectelor.

Procedurile de evaluare internă a Strategiei vor urmări gradul de îndeplinire a obiectivelor și rezultatelor proiectului prin analiza îndeplinirii obiectivelor și rezultatelor așteptate pentru fiecare dintre activități.

Evaluarea internă a Strategiei va avea următoarele etape:

Evaluarea inițială

- evaluarea relevanței activităților propuse
- evaluarea capacității de alocare a resurselor
- evaluarea nivelului de implicare a factorilor interesați
- evaluarea gradului de cunoaștere și asumare a responsabilităților

Evaluarea intermediară

- examinează rezultatele parțiale ale derulării Strategiei, pe fiecare activitate din perspectiva obiectivului general și a obiectivelor specifice, din perspectiva relevanței pentru grupurile țintă și pentru scopul proiectelor din Planul de proiecte,
- se va realiza prin **rapoarte de progres**

Evaluarea finală

- va urmări utilizarea eficientă a resurselor, eficiența activității derulate,
- va analiza factorii care au contribuit la succesul Strategiei sau punctele slabe, îndeplinirea obiectivelor, impactul Strategiei asupra grupului țintă, gradul de orasulfacere a așteptărilor beneficiarilor direcți și indirecti.

Tehnici și metode de monitorizare a implementării Strategiei de dezvoltare a orasului Costestii

Pentru **monitorizarea obiectivelor principale** ale Strategiei este necesară parcurgerea următoarelor etape:

- Identificarea obiectivului/obiectivelor generale ale Strategiei (așa cum au fost ele menționate și asumate prin Strategie);
- Definirea indicatorilor ce cuantifică atingerea obiectivelor (din Planul de Monitorizare);
- Estimarea datei la care se consideră îndeplinite obiectivele;
- Identificarea datei la care se realizează monitorizarea;
- Stabilirea procentului de realizare a obiectivelor la data monitorizării;
- Identificarea potențialelor variații față de reperele stabilite inițial (dacă este cazul);
- Prezentarea justificărilor și a observațiilor (dacă este cazul);
- Redactarea raportului de monitorizare la data realizării controlului;

Trimiterea raportului spre validare către managerul de proiect (conform structurii de monitorizare a strategiei);

- Stabilirea strategiilor de acțiune manageriale și de remediere a factorilor perturbatori (dacă este cazul).

Monitorizarea activităților Strategiei pornește de la identificarea următoarelor puncte pentru fiecare dintre activitățile principale/proiectele Strategiei:

- Perioada de desfășurare;
- Legăturile și constrângerile existente între unele activități;
- Încărcarea cu resurse;
- Încadrarea în bugetul alocat.

Pentru fiecare activitate se poate calcula modul de progres al acesteia, precum și întârzierile în raport cu graficul inițial al Strategiei.

Monitorizarea rezultatelor în etapa de implementare a Strategiei trebuie să se realizeze în paralel cu monitorizarea, întrucât rezultatele cuantifică în mod direct activitățile.

În cadrul ședinței Consiliului Local a fost aprobat Planul de acțiuni privind realizarea programului de dezvoltare socio-economică a orașului Costești pe perioada 2022-2028 și comisia de monitorizare în componența cărei au fost incluși consilieri, participanți la procesul de planificare strategică, primar și alți reprezentanți ai comunității.

A fost aprobată Comisia de monitorizare în următoarea componență:

1. Glasu Nelu	primar
2. Sofroni Svetlana	consilier
3. Satcovscaia Liubovi	consilier
4. Zamurdac Tamara	consilier
5. Șatcovschi Valentina	consilier
6. Bildina Daniela	consilier
7. Caț Serghei	consilier
8. Deadic Vitalie	consilier
9. Buinovschi Veaceslav	consilier
10. Torogoi Vasile	consilier
11. Gavajuc Serghei	consilier
12. Iațcun Iurie	consilier
13. Panțiru Dragoș	consilier
14. Rolinschi Mihail	consilier

Ședințele Comisiei de monitorizare vor fi petrecute trimestrial, unde se vor discuta realizările planului pe parcursul unui trimestru, problemele, obstacolele în procesul de implementare.